اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

پنجشنبه
• ۲۵ آذر ۱۴۰۰
• ۱۱ جمادی‌الاول ۱۴۴۳
• ۱۶ دسامبر ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۹۵۶ • پیاپی ۳۲۷۴ • ۸ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

افزایش تحرکات هیات‌ها در مذاکرات وین

هفتمین روز از گفت‌وگوهای جاری در وین برای لغو تحریم‌های ظالمانه امریکا علیه ملت ایران در شرایطی با حساسیت بالا پیگیری می‌شود که باوجود افزایش جلسات بین هیات‌ها، انعکاس بیرونی (رسانه‌ای) آن نسبت به روزهای قبل کاهش یافته و این امر شاید نشانه‌ای از در پیش بودن تحولاتی تازه در روند مذاکرات باشد. آهنگ رفت و آمد هیات‌ها بین هتل کوبورگ، محل برگزاری مذاکرات اعضای برجام و هتل ماریوت که جلسات بین هیات امریکایی با گروه ۴+۱ و اتحادیه اروپا برگزار می‌شود، در ۷۲ ساعت گذشته افزایش یافته است. هتل کوبورگ و ماریوت درست مقابل یکدیگر در دو سوی یک خیابان قرار دارند. هیات‌های گروه ۴+۱ پس از جلسات با هیات ایرانی در هتل کوبورگ، راهی آن سوی خیابان شده تا با هیات امریکایی، درباره آخرین وضعیت گفت‌وگوها رایزنی کنند. دیشب (سه‌شنبه شب) برای سومین شب متوالی اعضای گروه ۴+۱ و اتحادیه اروپا با نماینده ویژه ایالات متحده امریکا در امور ایران، تشکیل جلسه دادند. عمده جلسات بین هیات‌ها این روزها در ساعات بعدازظهر به وقت محلی آغاز می‌شود و تا پیش از نیمه شب ادامه دارد.
۲

درخواست مدیران و مسئولان صنعتی:

بیمه، خسارت قطعی برق و گاز را جبران کند

کمبود حامل‌های انرژی اعم از برق و گاز سبب‌شده تولید در تابستان و زمستان با چالش‌هایی مواجه شود. قطعی یکباره برق و گاز باعث واردآمدن خسارت‌هایی به واحدهای صنعتی شده که گاهی جبران آنها خود به سرمایه‌ای جدید نیاز دارد. این موضوع در کنار کاهش تیراژ و کمبود محصول در بازار، مشکلاتی را برای اقتصاد به‌وجود خواهد آورد. آشفتگی بازار مواد اولیه به‌طور قطع زمینه‌ساز چالش‌هایی در مسیر تولید محصولات نهایی خواهد بود و به‌عنوان مثال، اگر تولید فلزات با مشکل روبه‌رو شود، به‌طور حتم تولید خودرو و هر محصول دیگری با مشکلاتی همراه خواهد شد. حال پرسش این است که آیا راهکاری برای برون‌رفت صنایع از وضعیت فعلی اندیشیده شده است؟
۴

چالش‌های اجرای قانون قیر تهاتری
۶

عکس: صمت

سرمقاله

پرهیز از گفتار درمانی و آمارسازی
۲

یادداشت‌های امروز

انتظار قطعه‌سازان از دولت
۳

راهکار افزایش تولید خودرو چیست؟
۴

بازار کم‌رونق صنایع سنگ
۶

همه مشکلات اقتصادی ریشه خارجی ندارد
۷

گزارش روز

تحقق تولید مشترک

امروزه افراد در جهانی بدون مرز، فراتر از مکان و زمان با یکدیگر تعامل دارند. در عصر حاضر با وجود وسایل ارتباط جمعی، دیگر زندگی در گوشه‌ای از کره زمین معنا ندارد. در چنین موقعیتی، اختراع چرخ از نو هم نمی‌تواند عاقلانه باشد. بشر موجودی باهوش است و افرادی در بطن جامعه، گوشه‌ای از کشف علوم و فنون را برعهده گرفته و جهان را پیش می‌برند. در این میان، دانش و آموخته‌ها یک‌جا نمی‌مانند و در حرکتی سیال، ثانیه به ثانیه متحول می‌شوند. ذات زندگی در چنین عصری، نمی‌تواند جز تعامل و همکاری باشد. این امر در کشور ما البته با چالش‌هایی همراه است، زیرا به‌لحاظ سیاسی، اعمال محدودیت‌هایی در قالب تحریم، سایر بخش‌ها را هم درگیر کرده است.
۳

سر مقاله

پرهیز از گفتاردرمانی و آمارسازی

کیومرث کرمانشاهی
عضو اتاق بازرگانی تهران

اگر به بررسی مشکلات کلان اقتصاد بپردازیم، به نکات بسیاری می‌رسیم که فارغ از بحث تحریم بر توسعه اقتصاد ما سایه افکنده است.

به‌عنوان نمونه برای صنعت برنامه جدی نداریم و خودروسازی و لوازم خانگی‌مان در سایه انحصار و ایجاد نشدن رقابت و استفاده از انواع رانت رشد کرده‌اند.

بیشتر شرکت‌ها حتی در حوزه خدمات فنی- مهندسی در مناقصات بین‌المللی واجد شرایط نیستند و حتی از صدور ضمانتنامه برای حمایت از این شرکت‌ها به‌منظور رقابت با شرکت‌های مطرح صاحب برند در صحنه بین‌الملل خودداری کردیم؛ تا جایی که صادرات خدمات فنی- مهندسی کشور از حدود ۵میلیارد دلار سال ۹۰ به‌طور چشمگیری کاهش یافته است.

در حوزه معدن بیشتر به‌دنبال خام‌فروشی بودیم و به زنجیره ارزش و صنایع پایین‌دستی که مایه اشتغال، ارزش افزوده و ارزآوری بیشتر هستند، بی‌توجهی کردیم. در حوزه تجارت، بیشتر شرکت‌های تجاری و صادرکننده امروز کشور، خانوادگی‌اند.

شرکت‌های کوچک و متوسط معمولا از تخصص لازم برای تعامل و فن مذاکرات تجاری و صادراتی برخوردار نیستند.

بخش حکمران هم سیاست‌گذار خوبی نبوده و مرتب با صدور بخشنامه‌های خلق‌الساعه و صدور احکام اجباری و بازدارنده، فقط چوب لای چرخ صادرات می‌گذارد و باوجود اینکه قرار بود به مصداق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، تسهیلگر باشد به فکر صادرات نیست.

صادرات غیرنفتی سال ۹۳ که حدود ۵۰ میلیارد دلار بود، در سال ۹۹ به ۳۵ میلیارد دلار تنزل یافته و سقوط کرد و اهداف برنامه‌های کلان بالادستی محقق نشد.

اگر صادرات غیرنفتی با همان آهنگ رشد دهه ۸۰ پیش می‌رفت و شتاب می‌گرفت، امروز صادرات غیرنفتی به بیش از ۲ برابر افزایش می‌یافت و حداقل از ۱۰۰ میلیارد دلار فراتر می‌رفت و ضمن ایجاد اشتغال و ارزش افزوده ارزآوری خوبی برای کشور به ارمغان می‌آورد که چنین نشد.

در این بین آمار صادرات به جزئیات و با تحلیل مثل گذشته، منتشر نمی‌شود. انتشار آمار خدمات هم سال‌هاست توسط بانک مرکزی متوقف شده است.

همان‌گونه که قبلا و بارها گفته‌ایم، صادرات شعور می‌خواهد، نه شعار و ما برای صادرات فقط شعار دادیم و صادرکننده‌ای را که در دهه ۸۰ به افسر ارشد و ژنرال خط مقدم جبهه اقتصادی ارتقا یافته بود به سرباز و قاچاقچی تنزل مقام داده و مبدل کردیم.

از برندسازی ملی و ادغام برندهای نیم‌بند غافل شدیم. حلقه‌های مفقوده زنجیره کالا و خدمات را شناسایی نکردیم و به طرح آمایش سرزمین و مزیت‌های استانی و منطقه‌ای که در اقتصاد مقاومتی به‌عنوان نسخه‌ای در مقابل تحریم از آن یاد شده بود، بی‌تفاوت و بی‌توجه ماندیم و نتیجه آنی شد که نباید...

همه این مسائل به این دلیل رخ داد که فقط شعار دادیم و از شایسته‌سالاری خبری نبود و رابطه جای ضوابط را گرفت و با ایجاد رانت و زیاده‌خواهی عده‌ای و عدم شفافیت و انحصار، بدون توجه به رقابت، فضای تجاری را به روزمرگی کشاندیم. در این روند به برنامه‌های سند چشم‌انداز، برنامه‌های توسعه‌ای پنج‌ساله و دیگر اسناد بالادستی توجه نکردیم.

هرچه خواستیم تولید کردیم و مازاد تولید را برای صادرات آماده کردیم، در صورتی که در بازاریابی نوین و پیشرفته، بازاریابی مقدم بر تولید است؛ یعنی اینکه باید براساس نیاز بازار هدف تولید و صادر کرد، چراکه بازارهای هدف محکوم به خرید مازاد تولید و هر آنچه که ما تولید می‌کنیم، نیستند.

در حال حاضر لازم است از دل خوشه‌های صنعتی، معدنی، کشاورزی، خدماتی و با شناسایی زنجیره ارزش کالا و خدمات مزیت‌دار به تکمیل حلقه‌های مفقوده بپردازیم.

یادمان باشد، ورود به بازار هدف صادراتی سخت و حفظ و استمرار حضور در آن سخت‌تر است.

چرخ اختراع شده و کافی است پا جای پای بزرگان و صادرکنندگان بزرگ دنیای توسعه‌یافته بگذاریم. وقت آن رسیده که از اقدامات جزیره‌ای خودداری کنیم و با تقسیم کار ملی، به منافع ملی و مزیت‌ها بیندیشیم و موضوع در بالاترین رکن اقتصادی حاکمیت یا در شورای‌عالی صادرات مطرح و تصمیم‌گیری شود.

از گفتاردرمانی و آمارسازی پرهیز کنیم و با ایجاد شفافیت طرحی نو در اندازیم. به داشته‌های‌مان توجه کنیم. ارزان‌فروشی و خام‌فروشی نکنیم و شرکت‌های ایرانی در بازارهای هدف با هم رقابت منفی نداشته و با برنامه قدر اطلاعات، تبادل اطلاعات و فرصت‌ها را در فضای نوین تجاری منطقه‌ای و جهانی بدانیم.

افزایش تحرکات هیات‌ها در مذاکرات وین

هفتمین روز از گفت‌وگوهای جاری در وین برای لغو تحریم‌های ظالمانه امریکا علیه ملت ایران در شرایطی با حساسیت بالا پیگیری می‌شود که باوجود افزایش جلسات بین هیات‌ها، انعکاس بیرونی (رسانه‌ای) آن نسبت به روزهای قبل کاهش یافته و این امر شاید نشانه‌ای از در پیش بودن تحولاتی تازه در روند مذاکرات باشد. به گزارش روز چهارشنبه ایرنا، آهنگ رفت و آمد هیات‌ها بین هتل کوبورگ، محل برگزاری مذاکرات اعضای برجام و هتل ماریوت که جلسات بین هیات امریکایی با گروه ۴+۱ و اتحادیه اروپا برگزار می‌شود، در ۷۲ ساعت گذشته افزایش یافته است.

هتل کوبورگ و ماریوت درست مقابل یکدیگر در دو سوی یک خیابان قرار دارند. هیات‌های گروه ۴+۱ پس از جلسات با هیات ایرانی در هتل کوبورگ، راهی آن سوی خیابان شده تا با هیات امریکایی، درباره آخرین وضعیت گفت‌وگوها رایزنی کنند.

دیشب (سه‌شنبه شب) برای سومین شب متوالی اعضای گروه ۴+۱ و اتحادیه اروپا با نماینده ویژه ایالات متحده امریکا در امور ایران، تشکیل جلسه دادند. عمده جلسات بین هیات‌ها این روزها در ساعات بعدازظهر به وقت محلی آغاز می‌شود و تا پیش از نیمه شب ادامه دارد. میخائیل اولیانوف، مذاکره‌کننده روسیه در توئیتی نوشت: مشارکت‌کنندگان برجام (بدون حضور هیات ایران) و ایالات متحده یک بار دیگر عصر امروز (سه‌شنبه) برای تبادل‌نظر در زمینه بهترین راه برای تسریع مذاکرات وین ملاقات کردند. وی پیش‌تر از دیدار سه‌جانبه رؤسای هیات‌های روسیه، چین و امریکا خبر داد اما درباره جزئیات آن اظهارنظر نکرد. یکی از موارد اختلاف نظر آژانس انرژی اتمی و ایران تعویض دوربین‌های نظارتی این سازمان در مجتمع تسای کرج است که بعد از اقدامات خرابکارانه تروریستی در تاسیسات هسته‌ای ایران آسیب دیده است. دو طرف ۱۲ سپتامبر (۲۱ شهریور) با صدور بیانیه‌ای مشترک درباره سرویس دوربین‌ها و جایگزینی کارت‌های حافظه «تجهیزات مشخص شده» توافق کردند. اما آژانس فراتر از توافق صورت گرفته خواستار نصب مجدد دوربین‌های نظارتی شد که با مخالفت جمهوری اسلامی ایران مواجه و ۲۶ سپتامبر (۴ مهر) در گزارشی مدعی شد ایران چنین اجازه‌ای را از کارشناسان این سازمان سلب کرده است. کاظم غریب‌آبادی، سفیر سابق ایران نزد سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین همان زمان تصریح کرد: از آنجا که تحقیقات امنیتی و قضایی در زمینه مجتمع تسای کرج همچنان ادامه دارد، تجهیزات نظارتی این مجتمع در زمره تجهیزات تحت سرویس فنی قرار نمی‌گیرند؛ به همین خاطر بود که از عبارت «تجهیزات مشخص شده» در بیانیه مشترک استفاده شد.

از این منظر، پیشرفت در مذاکرات آژانس و ایران در حالی که این سازمان وظیفه راستی‌آزمایی اجرای برجام را برعهده دارد، می‌تواند تاثیر مثبتی بر روند مذاکرات داشته باشد. از سویی، دیروز در آن سوی اقیانوس اطلس نشست شورای امنیت سازمان ملل متحد برای بررسی دوازدهمین گزارش آنتونیو گوترش دبیر کل سازمان ملل درباره اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ در زمینه برجام برگزار شد. گوترش در این نشست از روند مذاکرات وین استقبال و بر ضرورت رفع تحریم‌های هسته‌ای یکجانبه امریکا علیه ایران و بهره‌مندی ایران از مزایای اقتصادی برجام تاکید کرد.

این دو تحول مهم لحن تهدیدآمیز طرف‌های غربی را تا حدودی تعدیل کرده و دیشب منابع اروپایی گفتند باب دیپلماسی در مذاکرات قویا باز است و «ما به‌طور جدی و با حسن نیت در مذاکرات وین برای احیای (مفاد) برجام کار می‌کنیم.» به این ترتیب مذاکرات ادامه دارد و شنیده‌ها حاکی است که امروز (چهارشنبه) نمایندگان ۳ کشور اروپایی عضو برجام با مذاکره‌کننده ارشد ایران ملاقات خواهند کرد. احتمالا نشست کمیسیون مشترک برجام روز جمعه برای جمع‌بندی گفت‌وگوهای یک هفته گذشته برگزار خواهد شد. البته منبع رسمی هنوز این خبر را تایید نکرده است.

کارشناسان در گفت‌وگو با صمت تاکید کردند

رشد اقتصاد ایران با احیای برجام

مذاکرات برجام در وین آغازشده و در هفته‌های اخیر بسیاری از تحلیلگران داخلی و خارجی، آینده اقتصاد ایران را با توجه به سناریوهای گوناگون نتیجه مذاکرات پیش‌بینی کرده‌اند. آنچه در تمام پیش‌بینی‌ها مطرح است بهبود شرایط اقتصادی ایران در صورت توافق برجام و روند مثبت مذاکرات است.

تحلیلگران اکونومیست معتقدند به‌احتمال زیاد در نیمه نخست سال آینده میلادی، تحریم‌های نفتی برداشته و توافق حاصل خواهد شد. این توافق، زمینه افزایش رشد اقتصادی تا محدوده ۹ درصد و کاهش نرخ تورم در سطح ۲۳ درصد در سال آینده را فراهم خواهد کرد. اکونومیست در نگاهی بلندمدت‌تر به چشم‌انداز متغیرهای اقتصادی تا ۵ سال آینده ایران پرداخته و پیش‌بینی می‌کند در پایان سال ۲۰۲۶ میلادی، هر دلار در کانال ۲۹ هزار تومان قرار گیرد. آنچه از پیش‌بینی موسسات بین‌المللی برمی‌آید این است که اقتصاد ایران در این دوره وابستگی شدیدی به وضعیت تحریم‌ها دارد. کارشناسان نیز در گفت‌وگو با صمت بر تحقق رشد اقتصاد ایران با اجرای دوباره برجام تاکید دارند.

واحد اطلاعات اکونومیست در جدیدترین گزارش خود آورده که با وجود ۳ سال رکود عمیق و تحریم‌های مستمر ایالات‌متحده، ایران همچنان دومین اقتصاد بزرگ منطقه با دومین نرخ جمعیت است که در صورت تنش‌زدایی روابط با امریکا، چشم‌انداز اغواکننده‌ای برای سرمایه‌گذاران خواهد داشت. در همین حال، موسسه بین‌المللی فاینانس نیز چندی پیش با بررسی ۳ سناریوی شکست مذاکرات وین، احیای برجام و توافق بر سر یک توافق جدید و جامع پیش‌بینی کرد در صورت احیای برجام و بدون گسترش این توافق، بهبود شرایط اقتصادی ایران در حد متوسط خواهد بود و تولید ناخالص داخلی این کشور در سال جاری ۳.۵ درصد افزایش خواهد یافت. به گزارش ایلنا خبرگزاری رویترز به نقل از موسسه بین‌المللی فاینانس (فعال در حوزه تحقیقات امور مالی و اقتصادی) نوشت، نتیجه محتمل مذاکرات برجام، بازگشت به توافق سال ۲۰۱۵ است که براساس آن بسیاری از تحریم‌های برقرار خواهند ماند. چنانچه توافق محدود مانع از سرمایه‌گذاری کلان شرکت‌های غربی در ایران شده و افزایش سریع رشد اقتصادی را نامحتمل می‌سازد. این موسسه پیش‌بینی کرد در صورت دستیابی به یک توافق جامع و جدید هسته‌ای که فراتر از بازگشت به برجام باشد، ایران شاهد افزایش ۴.۳ درصدی تولید ناخالص داخلی در سال جاری و رشد ۵.۹ و ۵.۸ درصدی در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ خواهد بود. براساس این سناریو و در صورت دستیابی به یک توافق جامع جدید، ذخایر ارزی تا پایان سال ۲۰۲۳ دوبرابر شده و به ۱۴۰ میلیارد دلار خواهد رسید. از سوی دیگر، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نیز به کارآفرینی در ایران کمک خواهد کرد و تراز مالی ایران تا سال ۲۰۲۳ مثبت خواهد شد. به گفته موسسه بین‌المللی مالی، اگر تنها برجام احیا شود، تولید ناخالص داخلی واقعی ایران ممکن است در سال جاری ۳.۵ درصد و در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳، به ترتیب ۴.۱ و ۳.۸ درصد افزایش یابد. این رشد متوسط نمی‌تواند نرخ بیکاری که اکنون حدود ۲۰ درصد است را کاهش قابل توجهی دهد. واحد اطلاعات اکونومیست پیش‌بینی کرده نرخ تورم در سال ۲۰۲۲ به ۲۳ درصد کاهش یابد. با ادامه این روند و افزایش صادرات نفت و تقویت ریال در بازار موازی، میانگین نرخ تورم در سال ۲۰۲۳ به ۱۷ درصد کاهش خواهد یافت. این پیش‌بینی در حالی عنوان می‌شود که هفته گذشته مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه‌وبودجه نیز با اشاره به اینکه در ۳ ماه گذشته خلق پولی انجام‌نشده گفت: با ادامه و تکمیل همین روند در سال آینده، تورم مهار خواهد شد.

محور کلیدی تامین کسری بودجه

پیمان مولوی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت در این‌باره اظهار کرد: با توجه به سیگنال‌های بودجه اگر مسجل شود کسری بودجه دولت با تدابیر اتخاذشده کاهش می‌یابد یا به اعداد احتمالی کسر بودجه، رقمی اضافه نخواهد شد می‌توان به کاهش نرخ تورم امیدوار بود. این کارشناس اقتصاد با تاکید بر سایر عوامل تأثیرگذار بر کاهش نرخ تورم در اقتصاد ایران گفت: براساس شیب ملایم افزایش نرخ بهره و احتمال رفع تحریم و به مدار برگشتن منابع درآمدی از محل فروش نفت، نشانه‌های امیدبخشی برای مهار تورم خواهیم داشت. در نهایت تحقق این سه‌گانه می‌تواند اقتصاد ایران را به سمت یک تورم پایین‌تر رهنمون کند. دبیر کل انجمن اقتصاددانان ایران با اشاره به تاثیر روند مثبت مذاکرات و رفع تحریم بر آینده اقتصاد ایران گفت: پیش از مسئله رفع تحریم‌ها، اولویت نخست دولت برای بهبود شرایط اقتصاد، بحث تامین کسری بودجه، پیاده‌سازی انضباط مالی و در نهایت کم‌شدن شکاف کسری بودجه سالانه است. وی افزود: در جریان مذاکرات و توافقات برجام باید به نحوه هزینه‌کرد پول‌های بلوکه‌شده توجه کرد. اگر باز هم پول‌های بلوکه‌شده آزاد شود و چرخه اقتصاد بازگردد اما حواس‌مان به کنترل نقدینگی و صرف این ارز در اقتصاد مولد نباشد، مشکلی حل نخواهد شد. درست مانند زمانی که رئیس کل بانک مرکزی پیشین، پیش از آزادسازی و ورود پول‌های بلوکه‌شده به اقتصاد ایران، خلق پول کرده و دوباره پس از آزادسازی دلارهای بلوکه‌شده این پول وارد اقتصاد شد. دبیر کل انجمن اقتصاددانان ایران تاکید کرد: با همین دست‌فرمان حرکت کنیم تورم تا آخر سال، هر ماه افزایش خواهد یافت و رکورد تورم سال قبل را هم می‌زنیم. به گفته مولوی حتی در صورت به کار نگرفتن سیاست انقباضی در بودجه اگر بودجه بدون کسری بسته شود و کسری بودجه نداشته باشیم، باز هم می‌توان تورم را در سال اول بین ۲۰ تا ۲۵ درصد پایین آورد و در سال‌های بعد با آرامش به سمت اعداد پایین‌تر حرکت کرد. این روند بستگی مستقیم به کاهش رشد کسری بودجه یا متوقف شدن روند کسر بودجه سنواتی دارد. این کارشناس اقتصاد تحقق کاهش یا توقف کسری بودجه را کاهش ردیف‌های هزینه‌ای و مصارف دولت دانست و تاکید کرد: درصورت روند مثبت مذاکرات و برداشته شدن تحریم‌ها شاهد رونق اقتصادی خواهیم بود. مولوی درباره نقش مذاکرات بر اقتصاد گفت: سیاست‌های غلط و تحریم‌ها کشور را از رشد اقتصادی بازداشته و شرایط امروز را به وجود آورده است. درصورت عدم‌موفقیت مذاکرات و رفع تحریم‌ها، حتی اگر سیاست انقباضی در اقتصاد هم لحاظ شود، به سبب شرایطی که اقتصاد ایران دارد دست‌کم در میان‌مدت رشد اقتصادی نخواهیم داشت اما اگر مذاکرات به نتیجه برسد و با فراغ بال به منابع مالی دسترسی داشته باشیم، تحریم‌ها برداشته شود و شرکت‌ها بتوانند به روند پیشین بازگردند، حداقل یک تا دو سال رشد اقتصادی بالاتر از ۵ درصد خواهیم داشت. پس از آن نیز روند فضای کسب‌وکار تعیین‌کننده خواهد بود.

رفع موانع داخلی در اولویت

حجت‌الله فرزانی، کارشناس اقتصاد نیز در گفت‌وگو با صمت با تاکید بر اینکه کنترل تورم از عوامل متعددی تاثیر می‌پذیرد، گفت: اگر وزارت اقتصاد کسری بودجه را با روش‌های غیرتورمی تامین کند، دست‌کم از رشد تورم جلوگیری خواهد شد. تامین کسری بودجه دولت آن‌هم با روش‌هایی مانند انتشار اوراق بدهی، مدیریت هزینه‌های دولت، تعریف پایه‌های مالیاتی یا استفاده از قواعد مالیاتی موجود برای اخذ مالیات یا جلوگیری از فرار مالیاتی و فروش اموال مازاد دولتی، غیرتورم‌زاست. وی افزود: بکارگیری این روش‌ها علاوه بر اینکه به کسری بودجه کمک می‌کند، به‌دلیل عدم‌افزایش حجم نقدینگی آثار تورمی نخواهد داشت.

فرزانی افزود: موفقیت این موارد بستگی به کشش جامعه، مشارکت و فروش در بحث واگذاری اموال مالیات دارد. یا اینکه جلوی فرار مالیاتی گرفته شود و مودیان متخلف را شناسایی و مودیان جدید را معرفی کنند. وی با اشاره به اینکه اگر نقدینگی در بخش واقعی اقتصاد و تولید ناخالص ملی هضم نشود، صحبت از کنترل کریدور تورمی و کنرخ بهره بین‌بانکی یا نرخ سود سپرده‌های بانکی درست نخواهد بود، گفت: موفقیت سیاست‌های پولی در گرو این است که جلوی رشد نقدینگی گرفته شود یا اگر نقدینگی ایجاد شد، معادل آن در بخش تولید، به‌عنوان بخش واقعی اقتصاد داشته باشیم. در واقع درصورت افزایش نقدینگی، واحدهای تولیدی باید آن را جذب کنند و تولید افزایش یابد. در این صورت است که آثار تورمی کنترل می‌شود.

فرزانی بیان کرد: اگرچه بحث کاهش یا مدیریت نرخ سود سپرده‌ها در بازار می‌تواند روی رشد نقدینگی اثر بگذارد اما به‌راحتی هم نمی‌تواند کاهش نرخ سود سپرده‌ها را به همراه داشته باشند، چراکه هم پیامدهای اجتماعی در پی دارد و هم ممکن است سیاستی در شبکه بانکی ایجاد و پول را وارد بازارهای موازی مانند سکه، طلا و بورس کند.

این سیاست نیز بازارهای دیگر را به هم می‌ریزد و باعث ایجاد نوسان قیمتی در آنها می‌شود. در ادامه این زنجیره نوسانات در بازارهای ارز و طلا منجر به افزایش تورم شده و بسیاری از کالاها براساس نرخ ارز قیمت‌گذاری می‌شود.

این کارشناس اقتصاد با اشاره به تاثیر مذاکرات و احتمال رفع تحریم بر نرخ تورم گفت: مسئله تحریم و مذاکرات از عوامل بیرونی موثر بر نرخ تورم در اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود و تاثیر عوامل درونی مانند تامین کسر بودجه در اولویت است.

سناریوهای گوناگون نتیجه مذاکرات

عباسعلی حقانی‌نسب به نکته دیگری در روند بهبود شرایط اقتصادی ایران تاکید دارد. این کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت گفت: پیش از به نتیجه رسیدن مذاکرات باید به سوال اساسی‌تر پاسخ دهیم. آیا دولت با به نتیجه رسیدن مذاکرات و رفع تحریم‌های خارجی، تحریم‌های داخلی را برمی‌دارد؟

وی افزود: ایران علاوه بر تحریم‌های خارجی با تحریم‌های داخلی نیز روبه‌رو است. تحریم داخلی ما نرخ بهره بالا و نقدینگی ۴۰۰۰ هزار میلیارد تومان در کشور است؛ بنابراین اگر مذاکرات به نتیجه برسد و دولت همچنان بر نرخ بهره بالا و مسدودسازی منابع ریالی داخلی اصرار ورزد، شاهد رکودی با دامنه تورم ۲۰ تا ۲۵ درصدی خواهیم بود اما در صورتی که مذاکرات موفق باشد و دولت نیز تحریم داخلی را بردارد، نرخ بهره را کاهش دهد، برای آزادسازی منابع ریالی برنامه بریزد و این منابع به سمت تولید کانالیزه شود، رونقی در بازار با تورم ۱۵ تا ۲۰ درصدی خواهیم داشت.

این کارشناس اقتصاد تاکید دارد؛ ضمن اینکه اگر امریکا عدم‌خروج مجدد از برجام را تضمین نکند، هیچ شرکت غربی در ایران سرمایه‌گذاری نخواهد کرد، چراکه سرمایه‌گذاری توسط شرکت‌های غربی در ایران عمدتا بلندمدت است. اگر اطمینانی به خارج نشدن امریکا از برجام وجود نداشته باشد و حضور در برجام وابسته به انتخابات بعدی امریکا شود، ایران همچنان با عدم‌امنیت سرمایه‌گذاری توسط شرکت‌ها روبه‌رو خواهد بود. به گفته حقانی‌نسب، نمونه این مورد آن ضربه‌ای است که به شرکت‌های سرمایه‌گذاری خارجی پس از تحریم ایران وارد شد که مجبور به فروش دارایی و هزینه کردن برای خروج از ایران شدند. بنابراین باید در نظر داشت برای جذب سرمایه‌گذار، شرکت‌ها از کشورها مهم‌تر هستند. در واقع این شرکت اروپایی است که تعیین می‌کند در ایران سرمایه‌گذاری کند یا خیر.

سخن پایانی

اقتصاد ایران تحت‌فشارهای سه‌جانبه تحریم‌های ایالات‌متحده، قیمت پایین نفت و اثرات همه‌گیری ویروس کرونا قرار دارد و با محدودیت دسترسی به منابع مالی بلوکه‌شده و مشکل نقدینگی بالا در داخل مواجه است و از سوی دیگر، افزایش مخارج دولت تا حدی از طریق پولی کردن کسری بودجه تامین می‌شود که در اثر این سیاست، فشارهای تورمی بالا به قوت خود در اقتصاد باقی خواهد ماند. از نگاه تحلیلگران، در روند مذاکرات برجام احتمالا در نیمه نخست سال آینده میلادی، توافق حاصل خواهد شد. این توافق، زمینه را برای افزایش رشد اقتصادی تا محدوده ۹ درصد و کاهش نرخ تورم در سطح ۲۳ درصد در سال آینده فراهم خواهد کرد. در مقابل اقتصاد ایران همچنان با تهدیداتی مانند کسری بودجه ساختاری و سیاست ارز چندنرخی مواجه است. در کنار این موارد باید ضرورت جذب سرمایه‌گذاری را نیز اضافه کرد که اگر تدابیر درستی برای حل آن در نظر گرفته نشود می‌تواند همچنان مانع جدی بر سر راه اقتصاد ایران قلمداد شود.

تاکید کارشناسان و صنعتگران در صورت احیای برجام

تحقق تولید مشترک

امروزه افراد در جهانی بدون مرز، فراتر از مکان و زمان با یکدیگر تعامل دارند. در عصر حاضر با وجود وسایل ارتباط‌جمعی، دیگر زندگی در گوشه‌ای از کره زمین معنا ندارد. در چنین موقعیتی، اختراع چرخ از نو هم نمی‌تواند عاقلانه باشد. بشر موجودی با هوش است و افرادی در بطن جامعه، گوشه‌ای از کشف علوم و فنون را برعهده گرفته و جهان را به پیش می‌برند. در این میان، دانش و آموخته‌ها یکجا نمی‌مانند و در حرکتی سیال، ثانیه به ثانیه متحول می‌شوند. ذات زندگی در چنین عصری، نمی‌تواند جز تعامل و همکاری باشد. این امر در کشور ما البته با چالش‌هایی همراه است، زیرا به‌لحاظ سیاسی، اعمال محدودیت‌هایی در قالب تحریم، سایر بخش‌ها را هم درگیر کرده است.

عکس: آیدا فریدی

در دوران تحریم، ممنوعیت و محدودیت تعاملات سبب شد بخشی از امکانات و توانمندی‌های داخل به منصه ظهور برسد اما برای روزآمدی دانش در حوزه صنایع چاره‌ای به‌جز برقراری روابط بین‌المللی وجود ندارد.

کارشناسان حوزه اقتصاد و صنعت و البته تولیدکنندگان تاکید دارند در حال‌حاضر یکی از مسائل مهم صنعت تعامل با همتایان بین‌المللی است در غیر این صورت، نه توان رقابت خواهیم داشت و نه سهمی در بازار جهانی. علاوه‌بر این، امروز اگر صنعتگر بتواند صادرات هم داشته باشد، نمی‌تواند ارز حاصل از آن را دریافت کند و ناچار آن را در قالب کالا وارد می‌کند. ضمن اینکه در جهانی که صنعتگران برای ادامه حیات در رقابتی تنگاتنگ ناچارند در نرخ تمام‌شده و خدمات‌دهی با یکدیگر به رقابت بپردازند، تولیدکننده داخلی باید با فرمول‌های جدید آشنا شود تا بتواند فعالیت کند. مذاکرات در دور جدید چه فرصت‌هایی در دل خود دارد؟ چه باید کرد تا تجربه تلخ گذشته تکرار نشود، اینکه صنعتگران بین‌المللی برای سود در بازار داخل اظهار همکاری کنند؟

همکاری و استقلال دو اصل برد-برد

محمدتقی احمدیان، عضو هیات‌علمی دانشگاه صنعتی‌شریف درباره فرصت‌هایی که این دور مذاکرات برای صنایع و به‌ویژه صنعت خودرو دارد به صمت گفت: طبیعی است که هر کشوری به‌دنبال منافع خود باشد؛ بنابراین در یک تعامل دوجانبه هر دو طرف باید سود کنند. این سود واقعی زمانی است که وابستگی مطلق هم ایجاد نکند. به‌این‌ترتیب اگر صنعتگران ما قرار است با همتایان خارجی قراردادی داشته باشند، مدنظر قرار دادن منافع بلندمدت ضروری است.

وی با تاکید بر استقلال صنعتگر افزود: اگر به هر دلیلی همکاری‌ها دچار چالش شده و مشارکت به تعلیق در آمده است، نباید تولیدکننده در ادامه فعالیت صنعتی خود دچار مشکل شود.

این مدرس دانشگاه با بیان اینکه همکاری مشترک برای تولید محصول مشترک در چنین فضایی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است، گفت: این تعامل سبب می‌شود بازاریابی مشترک برای دو طرف محقق شود و ارزآوری برای اقتصاد، رفاه اجتماعی به همراه داشته باشد.

او تصریح کرد: اگر طرف خارجی آورده داشته باشد و سرمایه‌گذاری واقعی رخ دهد، همکاری‌ها تداوم خواهند یافت.

▣ بستر توسعه صنعت خودرو

احمدیان در ادامه سخنان خود، یادآور شد: بازار منطقه، بهترین فرصت برای تعاملات بین‌المللی و سهیم شدن تولیدکننده ایرانی در این بازار است. این فرصت به‌ویژه برای صنعت خودرو بسیار سودآور است.

عضو هیات‌علمی دانشگاه صنعتی‌شریفی عنوان کرد: اگر روابط سیاسی درست برقرار شود و ثبات داشته باشد، فرصت خوبی برای توسعه در اختیار خواهیم داشت. صنعت خودرو در چنین بستری باید با کمک همتایان بین‌المللی، محصول مشترک تولید کند، تجربه‌ای که برای ترکیه و چین اتفاق افتاد. در واقع بستر توسعه این کشورها از همین تعاملات صنعتی و تولیدات مشترک پی‌ریزی شد.

▣ فرصت‌هایی که تهدید هم هستند

احمدیان با بیان اینکه بسترهای سوءاستفاده باید مسدود شود، گفت: ایران به لحاظ نیروی انسانی و حامل‌های انرژی ارزان‌قیمت، فرصت خوبی در اختیار طرف‌های خارجی قرار داده اما نباید اجازه داد این ظرفیت، فقط برای بازار و بخش فروش باشد، بلکه با هوشمندی در انعقاد قراردادهای دوطرف، صنایع داخل و خارج باید روی تولید محصولات مشترک با سرمایه‌گذاری مالی مشترک تمرکز کنند. او گفت: این الزام نباید فقط روی کاغذی باشد، بلکه در عمل باید در بهبود وضعیت صنعت دیده شود.

▣ بازارسنجی و انتخاب شریک تجاری

سال ۹۵ در احیاء برجام قرار بود با آمدن دو شرکت فرانسوی پژو و رنو، سالانه ۳ میلیون محصول مشترک تولید شود که از این تعداد ۲ میلیون برای تامین بازار داخل و یک میلیون برای صادرات هدف‌گذاری شده بود اما متاسفانه این امر هیچ‌گاه محقق نشد و این خودروسازان بیشترین سود را از بازار ایران برای محصولات‌شان داشتند.

این مدرس دانشگاه صنعتی‌شریف گفت: قطع همکاری‌ها به هر دلیلی نباید در ادامه فعالیت‌های داخلی اختلالی به‌وجود آورد؛ اگر این‌گونه شود نشان می‌دهد مسئولان و مدیران صنعتی فقط منافع کوتاه‌مدت را ملاک تعامل قرار داده‌اند. این امر دوباره تکرار مکررات سال‌های قبل در حوزه همکاری‌های بین‌المللی خواهد بود.

وی اظهارکرد: این تهدید هم برای صنعت و هم سایر صنایع وجود دارد. احمدیان در ادامه به نکته‌ای دیگر در حوزه همکاری و تعاملات بین‌المللی در صنعت خودرو اشاره کرد و افزود: در حوزه انتخاب شریک تجاری توجه به این نکته ضروری است که بدانیم خودروسازان فرانسوی در بین کشورهای عربی بازاری ندارند؛ بنابراین اگر هدف‌گذاری ما بازار منطقه و خاورمیانه است شرکت‌های فرانسوی نمی‌توانند شرکای خوبی برای توسعه صنعت خودرو ایران باشند.

وی اظهارکرد: در مقابل خودروسازان ژاپنی بازار بزرگی در خاورمیانه به‌ویژه در بین کشورهای عربی دارند. اگر موضوع صادرات خودرو برای ما مهم است باید در انتخاب شریک تجاری دقت لازم انجام شود.

▣ انتخاب محصولات شناخته‌شده برای تولید مشترک

این کارشناس حوزه صنعت در ادامه سخنان خود یادآور شد: در مشارکت‌های فراملی باید محصولاتی انتخاب شوند که برای بازار مدنظر ما کاملا شناخته شده باشند و نیاز نباشد صنعتگر ما بازاریابی برای محصولات مشترک داشته باشند.

احمدیان در پاسخ به این پرسش که آیا ژاپن می‌تواند شریک خوبی در حوزه انتقال دانش فنی باشد، گفت: دانش فنی منافع اقتصادی است. علاوه‌بر اینکه صنعت خودرو کشور به دانش فنی زیادی نیاز ندارد. در حال‌حاضر قطعه‌سازان داخلی تمام قطعات موردنیاز خودروسازان را تولید می‌کنند اما شاید ضعف‌هایی در ترکیب مواد اولیه وجود داشته باشد که به‌طور قطع در کیفیت و استانداردسازی محصولات تاثیر بسیاری دارد. در این حوزه خودروسازان ژاپنی می‌توانند بسیار کمک‌کننده باشند.

▣ تولید مشترک و انتقال دانش فنی

احمدیان ادامه داد: شروط همکاری باید از ابتدای قرارداد دیده شود که نخستین آن تولید محصول مشترک و در ادامه صادرات خواهد بود. در این صورت، طرف خارجی ناچار است دانش فنی موردنیاز را در اختیار طرف ایرانی قرار دهد.

وی افزود: باید تاکید شود بخشی از قطعاتی که در این همکاری‌ها ساخته می‌شود به کشور شریک تجاری ما برگردد، چون با توجه به نیروی کار و انرژی ارزان، نرخ تمام‌شده پایین‌تر است و از آن استقبال می‌کنند. اگر قرار باشد این قطعات به کشور مبدا ارسال شود، طرف خارجی چاره‌ای به جز انتقال دانش فنی ندارد. امری که در کشور چین شاهد آن هستیم و امروز این کشور را به یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان خودرو و قطعه تبدیل کرده است.

احمدیان با تاکید بر اینکه قرارداد باید بر پایه درستی بسته شود، اظهارکرد: همکاری و تعامل نباید منجر به وابستگی شود، بلکه در این مشارکت باید نیازهای دو طرف رفع و به اصطلاح دو سر سود باشد. تحقق این امر هم به انعقاد قراردادها و مدیریت هوشمندانه در تبادل اطلاعات برمی‌گردد.

این مدرس دانشگاه در پایان گفت: نرخ تمام‌شده رقابتی در کنار کیفیت موضوعی است که تمام تولیدکنندگان به‌دنبال آن هستند. ایران هم به‌دلیل نیروی کار و انرژی ارزان می‌تواند این فرصت را در اختیار صنعتگر خارجی قرار دهد، به‌شرط اینکه تولیدات مشترک و برای بازار جهانی باشد.

تعاملات بر مبنای واردات نباشد

در ادامه شهاب علی‌عرب از فعالان صنعت قطعه و عضو هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان استان قم درباره فرصت‌های تعاملات بین‌المللی برای صنعت خودرو به صمت گفت: نخست باید تهدیدهایی که پیش‌تر در صنعت خودرو کشور رقم خورد موردبررسی قرار گیرد.

همواره یکی از دغدغه‌های صنعتگران به‌ویژه در حوزه خودروسازی و در بخش زنجیره تامین این بوده که با تمام سرمایه‌گذاری‌های مالی و زمانی که انجام‌شده این همکاری‌ها بستری برای ورود قطعات خارجی نباشد.

وی افزود: تولیدکنندگان خارجی همیشه به‌دنبال گسترش بازار خود بوده‌اند و گام نخست برای تعاملات در حوزه بازار فروش و توسعه بازارهای صادراتی است.

▣ صادرات و توسعه بازار

در ادامه این قطعه‌ساز کشور به فرصت‌های پیش‌رو اشاره کرد و گفت: با همکاری‌های برون‌مرزی و در بازار رقابتی که وجود دارد، به‌طور قطع کیفیت مهم‌ترین مولفه برای تولیدکننده داخلی، برای ورود به سایر کشورها به‌شمار می‌رود.

ارتقای کیفی هم در بستر انتقال دانش محقق و به‌این‌ترتیب یکی از دغدغه‌های صنعت خودرو اگر همکاری‌ها مدیریت‌شده باشد رفع می‌شود.

این قطعه‌ساز تصریح کرد: همکاری با خودروسازان بزرگ جهانی به توانمندی بیشتر قطعه‌سازان می‌انجامد و این امر بستر صادرات را فراهم می‌کند.

▣ آینده‌نگری بلندمدت

این عضو هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان استان قم در پاسخ به این پرسش که دانش فنی برای قطعه‌سازان چگونه عملیاتی می‌شود، گفت: تحقق این امر منوط به قراردادهایی است که خودروسازان به امضا می‌رسانند.

این خودروسازان هستند که باید زنجیره تامین خود را در این قراردادها به‌طرف مقابل برای همکاری و تشریک‌مساعی معرفی کنند. به‌عنوان نمونه، یکی از پروژه‌هایی که با وزارت نفت همکاری داشتیم برای دوگانه‌سوز کردن خودروها بود. در این قرارداد آمده بود که شرکت ایتالیایی با همکاری شرکت قطعه‌ساز ایرانی، تولیدات را داخلی‌سازی کنند. در مرحله نخست قطعات CKD وارد می‌شد و در ادامه SKD سپس باید ۵۰ درصد قطعات داخلی‌سازی می‌شدند و در نهایت داخلی‌سازی کامل انجام می‌شد.

او تصریح کرد: این روند باید برای همکاری با خودروسازان خارجی هم دنبال شود. به‌عنوان مثال در تعهداتی که خودروسازان داخلی برای قطعه‌سازان خارجی در نظر می‌گیرند باید تاکید کرد که جوینت‌ونچر واقعی انجام شود. علاوه‌بر اینکه قطعه موردنظر در یک بازه زمانی داخلی‌سازی شود.

علی‌عرب تاکید کرد: این نگاه آینده‌نگری بلندمدت در صنعت خودرو توسعه مورد را محقق می‌کند.

▣ سرمایه‌گذاری نیاز به ثبات اقتصادی دارد

برخی قطعه‌سازان پیش‌تر هنگام تعلیق همکاری شرکت‌های خارجی در میانه دهه ۹۰ عنوان کرده بودند سرمایه‌گذاری واقعی طرف‌های خارجی در صنعت خودرو کشور اتفاق نیفتاده بود؛ از این‌رو به‌راحتی طرف‌های خارجی یک‌طرفه مبادرت به ترک همکاری کردند. علی‌عرب در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه چگونه می‌توان طرف خارجی را مجاب به سرمایه‌گذاری در کشور کرد، گفت: بزرگ‌ترین معضل در این حوزه نبود ثبات اقتصادی و سیاسی در کشور است. به‌عنوان مثال، قطعه‌ساز ایرانی هم حاضر به پذیرفتن این ریسک که بخواهد در افغانستان سرمایه‌گذاری کند، نیست. تا هنگامی که ارتباطات بین‌المللی ما با چالش روبه‌رو باشد نمی‌توان انتظار داشت طرف خارجی حاضر به سرمایه‌گذاری در کشور چه در صنعت خودرو و چه هر صنعت دیگر باشد.

این فعال صنعت قطعه با بیان اینکه هیچ سرمایه‌گذاری حاضر به پذیرش این ریسک نیست، ادامه داد: حتی می‌توان گفت ممکن است این امر در قراردادها هم الزامی نشود. علی‌عرب در پایان گفت: تضمین سرمایه در داخل موضوع مهمی است و در ادامه می‌توان مسئله داخلی‌سازی و انتقال دانش فنی را پیگیری کرد. علاوه‌بر اینکه رشد قطعه‌سازی، از مسیر تامین قطعه برای خط تولید (OE) می‌گذرد؛ بنابراین خودروساز داخلی باید در همکاری‌ها، زنجیره تامین را نیز با خود همراه کند.

> محمدتقی احمدیان: همکاری برای تولید محصول مشترک، دانش فنی را منتقل می‌کند

> شهاب علی‌عرب: خودروسازان باید زنجیره تامین خود را برای همکاری و تشریک‌مساعی به‌طرف خارجی معرفی کنند

سخن پایانی

کارشناسان و فعالان صنعت معتقدند تعاملات بین‌المللی اگر هوشمندانه باشد، فرصتی برای کشور خواهد بود، در غیر این صورت ایران بازاری برای محصولات خارجی خواهد شد. برخی از کارشناسان حوزه صنعت تاکید دارند در همکاری‌های بین‌المللی نیز باید محصول مشترک و برای صادرات تولید انجام شود که طرف خارجی ملزم به انتقال دانش فنی روز به‌طرف ایرانی شود. همچنین فعالان صنعت خودرو عنوان می‌کنند این موضوعات باید از سوی شرکت‌های خودروساز در همکاری‌ها دیده شود، زیرا زنجیره تامین در صورتی که با خط تولید خودروساز بین‌المللی همکاری داشته باشد به رشد موردانتظار دست پیدا خواهد کرد.

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

یادداشت

انتظار قطعه‌سازان از دولت

ابراهیم احمدی، عضو هیات‌مدیره انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو

مهم‌ترین انتظار قطعه‌سازان از دولت سیزدهم این است که اجازه دهد صنعت خودرو، همان‌گونه که آزادانه و براساس عرضه و تقاضا خرید انجام می‌دهد، بر همان اساس نیز اجازه فروش داشته باشد و طبق الگوی دستوری دولت رفتار نکند. نمی‌توان خرید یک شرکت را در اختیار آن شرکت قرار داد اما در حوزه فروش، قیمت‌ها از سوی نهاد دیگری تعیین شود؛ این بزرگ‌ترین چالشی است که صنعت خودرو و قطعه‌سازی کشور با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند.

زنجیره تامین و صنعت قطعه کشور باید به‌روز شود و از نیروی انسانی متخصص و تجهیزات و امکانات مدرن استفاده کند. درحال‌حاضر ما از کمبود نیروی انسانی متخصص، کارآمد و با تجربه رنج می‌بریم که باید از طریق تکنولوژی روز جهان این ضعف جبران شود و بتوانیم شرایط بهتری را برای صنعت خودرو و قطعه‌سازی کشور شاهد باشیم.

استفاده از سرمایه ثابت و نیز تسهیلات نظام بانکی در صنعت قطعه خودرو کشور دیگر مواردی است که باید در راستای تهیه ماشین‌آلات مدرن و بکارگیری آنها در خطوط تولید، برای بهبود کیفیت و جبران کمبود نیروی انسانی مدنظر قرار گیرد.

انتظار مهم دیگر از دولت سیزدهم این است که شاهد ثبات در اقتصاد کشور باشیم و بتوانیم با مهار تورم، اطمینان‌خاطر را برای سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی رقم بزنیم تا امکان سرمایه‌گذاری مجدد به‌منظور پیشرفت بیشتر فراهم شود.

دولت سیزدهم وعده‌های گوناگونی درباره تولید خودرو در سال ۱۴۰۱ داده اما برای اینکه صنعت قطعه و زنجیره تامین به شرایط مطلوبی برسد باید به موارد مختلفی توجه و با عملیاتی شدن وعده‌ها، بنیان فعالیت اقتصادی در حوزه صنعت خودرو و قطعه‌سازی خودرو به‌درستی نهاده شود و با مهار تورم، ارتباط مناسب با سایر کشورها، وصل شدن به زنجیره اقتصادی جهان، ایجاد اطمینان به آینده اقتصادی ایران، تسهیل واردات و صادرات، تبادل تجاری مناسب با کشورهای همسایه و امکان سرمایه‌گذاری جدید، می‌توانیم آینده بهتری را برای صنعت قطعه خودرو کشور رقم بزنیم.

وضعیت قطعه‌سازی ایران در قیاس با شرایط جهانی، مطلوب نیست و با توجه به مشکلات موجود از جمله عدم‌دسترسی به مواد اولیه مطلوب و گران‌قیمت، فعالیت قطعه‌سازان خودرو نسبت به گذشته سخت‌تر شده است. هرچند به نظر می‌رسد به‌دلیل جلوگیری از واردات، بازار بهتری برای قطعه‌سازی خودرو کشور به وجود آمده است. در عین حال به‌دلیل شیوع ویروس کرونا، میزان تردد خودرو نسبت به قبل کاهش یافته و به همین دلیل نیازمند خودرو کمتر، تعمیرات کمتر و در نتیجه قطعه مصرفی کمتر نسبت به گذشته هستیم.

از سوی دیگر، سال‌های گذشته چند ده هزار و حتی ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار خودرو فرسوده داشتیم که از رده خارج می‌شد و به جای آن خودرو جدید جایگزین می‌شد که آن نیز چند سالی است مسکوت مانده و قطع شده است. البته این موضوع در راستای قانون هوای پاک و کاهش آلایندگی صنایع متحرک از جمله خودرو نیاز به رسیدگی دارد. خروج خودروهای فرسوده ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است اما در کلان موضوع صنعت خودرو کشور و در مجموع می‌توان عنوان کرد که شرایط سخت‌تر و وضعیت نقدینگی به‌دلیل افزایش تورم، بدتر شده است و علاوه‌بر این، صنعت قطعه تا حدود ۶۰ درصد افزایش نرخ را تجربه می‌کند و متاسفانه قطعه‌سازان با محدودیت‌های گوناگونی روبه‌رو شده‌اند. کمبود نقدینگی برای تداوم تولید باید رفع شود تا قطعه‌سازان با دغدغه کمتر واحدهای صنعتی خود را مدیریت کنند. در این راستا، انتظار است دولت و وزیر صنعت، معدن و تجارت چاره‌اندیشی کنند.

یادداشت

راهکار افزایش تولید خودرو چیست؟

رضا آرباراد
کارشناس حوزه خودرو

بازار خودرو با چالش‌های بسیاری روبه‌رو است که به‌طور قطع بخش زیادی از آن به وضعیت صنعت خودرو و تولید برمی‌گردد. امروز نقطه تعادل بین عرضه و تقاضا دچار مشکل است و بنا به گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت با نگاهی به تولید خودرو کشور می‌بینیم که سال ۱۳۹۶ بیشترین تیراژ تولید کشور رخ داد و یک میلیون و ۵۵۰ هزار خودرو تولید شد.

البته نکته اینجاست که وزیر صنعت، معدن و تجارت به معوقات و کسانی که طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ به‌واسطه کمبود عرضه نتوانستند خودرو تهیه کنند، اشاره‌ای نکردند.

یقینا در سال ۱۴۰۱ حتی با تیراژ یک میلیون و ۶۰۰ هزار خودرو نیز تعادل به بازار برنمی‌گردد و حتی با تولید ۲ میلیون خودرو در سال، دست‌کم ۳ سال زمان نیاز است تا نقطه تعادلی در بازار خودرو به‌وجود آید.

نکته دیگر اینکه، با افزایش تیراژ تولید، شاهد حجم عظیمی از خودرو تا ۵ سال آینده در کشور خواهیم بود، خودروهایی با سوخت فسیلی و بنزین‌سوز که آلایندگی آنها دردسرهای جدید مدیریتی فراهم خواهند کرد.

بحران ترافیک، نبود زیرساخت‌های مناسب جای پارک، آلایندگی‌های محیطی و... تمام مشکلاتی است که باید در افزایش تیراژ تولید خودروهای بنزینی در نظر گرفت. این در حالی است که در جهان قرار نیست تولید خودرو بنزینی تداوم داشته باشد.

مسیر حرکت کشورهای صنعتی به سمت و سوی تولید خودروهای سبز، پاک و کم‌آلاینده است.

امروز شاهد هستیم سرمایه‌گذاری‌های کلانی در تولید خودروهای برقی با ابرغول‌های بین‌المللی شکل گرفته است و از سوی دیگر، برابر پیش‌بینی‌ها تا سال ۲۰۳۰ میلادی استفاده از خودروهای برقی جایگزین بنزینی‌ها خواهد شد و این یعنی کاهش تقاضا برای نفت و کاهش ارزش منابع نفتی.

شاید گزاف نباشد اگر صنعت خودرو را در آینده صنعت نخست کشور بنامیم. صنعتی که پیشران سایر صنایع است و می‌تواند به ارتقای جایگاه اقتصادی کشور بینجامد.

همواره عنوان کرده‌ام ایران به لحاظ منابع انسانی خلاق و مبتکر بی‌نظیر است و در حوزه منابع طبیعی خدادادی فراوان نیز جایگاه ویژه و مطلوبی داریم.

حلقه گمشده تنها و تنها نحوه مدیریت و تفکرات غلط مدیریتی است که مشکل‌آفرین می‌شود.

به طور قطع، صنعت خودرو در سال‌های آینده رشد خواهد کرد و به توسعه می‌رسد در صورتی که به ۳ عامل توجه شود؛

۱. تولید خودروهایی با رعایت استانداردهای روز جهان (حتی تولید برند مشترک بین‌المللی)؛

۲. کاهش هزینه با اصلاح ساختارهای تامین مواد و قطعات موردنیاز خودروسازها؛

۳. چابک‌سازی و رعایت عامل بهره‌وری با برون‌سپاری‌ها به‌جای تملک شرکت‌های زیرمجموعه؛

۴. زمینه ورود به بازارهای رقابتی بین‌المللی نیز فراهم شود.

بنابراین صنعت خودرو ظرفیت بالایی برای تبدیل به نخستین و برترین صنعت کشور دارد و در ۳ سال گذشته با وجود تحریم‌ها و مشکلات تامین مواد اولیه و نیز قطعات مورد نیاز خودروسازی در داخل و خارج از کشور که با هزینه‌های بالاتری انجام می‌شود، توفیقات زیادی در داخلی‌سازی به‌وجود آمده و تولید، هر سال با رشد همراه بوده است.

در نتیجه این موضوع از اتحاد و هماهنگی در رفع موانع تولید برای این صنعت از سوی دولت، مجلس شورای اسلامی و خودروسازان حکایت دارد.

کافی است برای برخی از این چالش‌ها که برشمردیم راهکارهای منطقی و علمی پیشنهاد شود.

افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های سربار، روزآمد شدن تولیدات و... معضلاتی است که باید در این صنعت پیشران پیگیری و حل شود.

در خواست مدیران و مسئولان صنعتی:

بیمه خسارت قطعی برق و گاز را جبران کند

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

کمبود حامل‌های انرژی اعم از برق و گاز سبب‌شده تولید در تابستان و زمستان با چالش‌هایی مواجه شود. قطعی یکباره برق و گاز باعث واردآمدن خسارت‌هایی به واحدهای صنعتی شده که گاهی جبران آنها خود به سرمایه‌ای جدید نیاز دارد. این موضوع در کنار کاهش تیراژ و کمبود محصول در بازار، مشکلاتی را برای اقتصاد به‌وجود خواهد آورد. آشفتگی بازار مواد اولیه به‌طور قطع زمینه‌ساز چالش‌هایی در مسیر تولید محصولات نهایی خواهد بود و به‌عنوان مثال، اگر تولید فلزات با مشکل روبه‌رو شود، به‌طور حتم تولید خودرو و هر محصول دیگری با مشکلاتی همراه خواهد شد. حال پرسش این است که آیا راهکاری برای برون‌رفت صنایع از وضعیت فعلی اندیشیده شده است؟

عکس: صمت

بیمه و جبران خسارت

آرمان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت در پاسخ به این پرسش به صمت گفت: در حوزه حامل‌های انرژی برای صنایع، سال گذشته خانه صنعت، معدن و تجارت موضوعی را مطرح کرد، مبنی بر الزام بیمه از سوی شرکت‌های خدمات‌رسان حامل‌های انرژی که باید به صنعتگران پرداخت شود. این امر سال گذشته در پی قطعی گاز و برق برای صنایع مطرح شد.

وی افزود: در واقع مشکلی دوگانه رخ داد و به‌دلیل کمبود گاز، تولید برق هم دچار مشکل شد و در جاهایی که گاز نداشتند، تامین برق هم مشکل‌ساز شد.

او ادامه داد: در تدوین قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار پیشنهاد دادیم الزام بیمه برای جبران خسارت واحدهای صنعتی اجرایی شود، زیرا این مشکل (قطعی برق و گاز) به‌طور مزمن در کشور وجود دارد.

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه قربانی نخست کمبود انرژی، تولید است و برق و گاز شهرک‌های صنعتی در اولویت قطعی برق و گاز قرار دارد، تصریح کرد: بحث ما این بود که با توجه به تامین نشدن انرژی و قطعی‌های طولانی یا در اولویت قرار دادن واحدهای صنعتی برای قطعی برق و گاز، ضرورت دارد به موضوع خسارت‌های واحدهای صنعتی رسیدگی جدی شود.

خالقی یادآور شد: در برخی مواقع بدون هشدار قبلی خاموشی برق و گاز رخ می‌داد که معضلات بسیاری برای تولیدکننده به‌دنبال داشت؛ به ویژه اینکه این امر ادامه‌دار است. از این‌رو اصرار داشتیم در قانون بهبود مستمر فضای کسب‌وکار این موضوع که قطعی‌ها باید از قبل اطلاع داده شود و بدون هشدار قبلی خاموشی صورت نگیرد، گنجانده شود.

بنابراین تاکید شد تا جایی‌که ممکن است قطعی‌ها با اطلاع قبلی باشد، در غیر این صورت، شرکت خدمت‌رسان (آب، برق و گاز) باید خسارت پرداخت کند.

> آرمان خالقی: در تدوین قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار پیشنهاد دادیم الزام بیمه برای جبران خسارت واحدهای صنعتی اجرایی شود

مواد اولیه فاسد شده

خالقی در ادامه سخنان خود با اشاره به خسارت‌های واردشده به واحدهای صنعتی، عنوان کرد: قطعی یکباره حامل‌های انرژی علاوه‌بر آسیب زدن به ماشین‌آلات و تجهیزات، منجربه فاسد شدن مواد اولیه و محصولات در خط تولید می‌شود. آسیب‌ها در صنعت نساجی، پلاستیک، مواد غذایی و... جدی و سنگین است. به‌عنوان مثال، صنایعی که از کوره استفاده می‌کنند، کوره داغ بوده و مواد اولیه در آن مذاب می‌شوند و هنگامی که برق یا گاز قطع می‌شود با سرد شدن کوره این مواد مذاب در داخل کوره منجمد می‌شود. در ادامه جدا کردن این مواد اولیه منجمدشده بسیار دردسرساز بوده که یا کوره باید مستهلک اعلام شود یا با ابزاری آرام‌آرام این مواد مذاب منجمدشده خرد کرده و از کوره جدا شوند. این کارشناس حوزه صنعت اضافه کرد: این معضل برای دستگاه‌هایی که مواد پلاستیکی در داخل آنها قرار می‌گیرد هم وجود دارد. عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ادامه داد: برخی قطعات ماشین‌آلات به‌ویژه هنگام قطعی ناگهانی برق دچار آسیب جدی می‌شوند و مثلا قطعات الکترونیکی می‌سوزند. در نتیجه صنعتگر هم خسارت سخت‌افزاری و نرم‌افزاری دارد و هم بخشی از محصولاتش فاسد شده و از بین می‌رود. مثلا شیری که داخل خط تولید است، پس از خاموشی باید کامل دور ریخته شود یا پارچه‌ای که در حال بافته شدن یا رنگ‌آمیزی است، تبدیل به ضایعات می‌شود.

جریمه در کنار خسارت

خالقی در ادامه به برخی خسارت‌های خارج از تولید اشاره کرد و گفت: اگر به‌دلیل مشکلات و کمبود حامل‌های انرژی، مدتی تولید متوقف شد تیراژ متناسب با ظرفیت برنامه‌ریزی‌شده در ابتدای سال نبوده و به لحاظ مالی دوباره واحدهای صنعتی با چالش‌های مالی روبه‌رو خواهند بود.

او ادامه داد: کارگر بیکار می‌ماند، واحد تولیدی تعهد دارد در زمان مقرر کالایی را تولید کند و به خط تولید محصول نهایی برساند و با چنین شرایطی از تولید عقب می‌افتد. در این بخش صاحب تولید جریمه می‌شود.

وی اظهارکرد: سیستم بانکی هم کاری به تولید داشتن یا نداشتن صنعتگر ندارد و سود تسهیلات پرداخت‌شده را در زمان مقرر طلب می‌کند. خسارت‌های قبلی در کنار جریمه نیاز به رسیدگی دارد.

شرکت‌های خدمات‌رسان جبران خسارت کنند

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت گفت: در چنین شرایطی، تنظیمات و محاسبات اقتصادی واحد صنعتی بهم ریخته، از این‌رو در ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر فضای کسب‌وکار آمده نهادهای خدمات‌رسان در حوزه حامل‌های انرژی مکلف هستند و باید از محل تعرفه‌ای که تعیین می‌کنند و حتی عدد این تعرفه‌ها روند افزایشی دارد باید جبران خسارت کنند. او ادامه داد: شرکت‌های خدمات‌رسان با پولی که با عنوان تعرفه و بیمه از مشترکان می‌گیرند باید نزد یکی از شرکت‌های بیمه، خدمات خود را بیمه کنند تا از سوی شرکت بیمه‌گذار این خسارت‌ها جبران شود.

تمکین نشد

خالقی در ادامه سخنان خود گفت: متاسفانه امسال این موضوع اجرا نشد و در قطع برقی تابستان این شرکت‌ها در پرداخت خسارت خیلی طفره رفتند. البته واحدهای صنعتی هم پیگیر موضوع نشدند و به‌دنبال جبران خسارت‌های خود نبودند. این در حالی است که طرح موضوع شده بود. دراین‌باره نامه‌نگاری بسیاری شده و این نامه به دادستانی کل، وزارت صنعت، معدن و تجارت و ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ارجاع شدند. تاکید بر این بود که متناسب با این قانون باید خسارت‌های واحدهای تولیدی جبران شود. وی تصریح کرد: باید بررسی شود اگر نهادهای خدمات‌رسان، تکلیف خود را در حوزه بیمه انجام ندادند و مشترکان را بیمه نکردند، این امر ترک فعل بوده و جرم محسوب می‌شود و درواقع تخلفی شده است. اگر هم واحدهای صنعتی را بیمه کرده‌اند، شرکت‌های بیمه مکلفند براساس کارشناسی که انجام می‌شود، خسارت مالی تولیدکنندگانی که بدون هماهنگی برق یا گازشان قطع‌شده را بپردازند.

تولید در اولویت قطعی حامل‌های انرژی

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت یادآور شد: در این‌باره پرسش‌هایی مطرح است اینکه چرا تولید باید در اولویت قطعی حامل‌های انرژی باشد؟ اگر قرار است گاز قطع شود، گاز ۴۰۰ واحد مسکونی قطع شود به لحاظ ملی کمتر آسیب‌رسان است یا ۲۰ کارخانه دچار قطعی گاز یا برق شوند؟ درواقع برای خاموشی‌ها باید خسارت ملی مدنظر باشد. او گفت: مکان‌هایی که در حوزه گاز سرشاخه و در منتهی‌الیه شبکه گازرسانی هستند، مانند شمال‌غرب یا شمال‌شرق و... فشار گاز کافی نداشته و در شبکه نیستند. سرما در این مناطق به‌قدری شدید می‌شود که قادر به تامین گاز نبوده و یک تا دو هفته تولید آنها متوقف و تعطیل می‌شوند. کسی هم پاسخگوی تعطیلی این واحدهای صنعتی و خسارت‌هایی که به آنها وارد شده، نیستند. عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت معتقد است شرکت توانیر، گاز و شرکت‌هایی که متولی این امر هستند با توجه به اهمیتی که این موضوع دارد باید فکر جدی درباره تضمین تامین حامل‌های انرژی واحدهای تولیدی کنند. به‌عنوان مثال در دوره‌ای در اوج شیوع ویروس کرونا، گفته شد در یکی از مناطق کشور، برق کارخانه‌هایی قطع‌شده که تامین‌کننده اکسیژن بودند. البته به‌طور ویژه این موضوع پیگیری شد که این نوع کارخانجات از قطعی حامل‌های انرژی مستثنا شوند. مثلا برق کارخانه داروسازی را نمی‌توان قطع کرد. بنابراین برای مدیریت مصرف حامل‌های انرژی باید تمام این موارد دیده شده و در خاموشی‌ها هوشمندانه‌تر رفتار شود تا خسارت‌های جانبی بزرگ‌تر به وجود نیاید.

برنامه‌ریزی برای خاموشی‌ها

در ادامه صابر پرنیان، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران درباره وضعیت شهرک‌های صنعتی در حوزه تامین حامل‌های انرژی موردنیاز در دو بخش گاز و برق به صمت گفت: تمام واحدهای صنعتی کشور وابسته به برق و گاز هستند. تدبیری که سال گذشته اندیشیده شد برنامه‌ریزی این قطعی‌ها برای شهرک‌های صنعتی بود.

وی افزود: شرکت‌های خدمات‌رسان در حوزه برق و گاز باید زمان خاموشی‌ها را از قبل اطلاع‌رسانی کنند که انجام شد. اگر تولیدکننده بداند چند روز و چند ساعت در هفته دچار قطعی برق یا گاز می‌شود، می‌تواند برنامه‌ریزی و از بروز خسارت‌های جبران‌ناپذیر در واحد تولیدی خود جلوگیری کند.

او ادامه داد: آسیب دیدن ماشین‌آلات و از بین رفتن مواد اولیه حجم سرمایه‌ها را کم می‌کند. علاوه‌بر اینکه در شرایط تحریمی تامین قطعات از بین رفته تجهیزات و ماشین‌آلات بسیار دشوار و هزینه‌بر است.

این مسئول دولتی با بیان اینکه افت دما در صنایعی که دارای کوره هستند هم باعث ترکیدگی آن می‌شود، گفت: جبران این خسارت‌ها سرمایه‌بر است.

> صابر پرنیان: خبرهایی مبنی بر کمبود و قطعی برق و گاز شنیده می‌شود که مدیران شهرک‌های صنعتی و صنعتگران را نگران کرده است

ضرورت اطلاع‌رسانی

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران در ادامه سخنان خود به تامین گاز شهرک‌های صنعتی اشاره کرد و گفت: در این‌باره شرکت ملی گاز باید با برنامه‌ریزی، درباره خاموشی‌ها اطلاع‌رسانی کند تا شاهد تعطیلی واحدهای تولیدی و توقف فعالیت آنها نباشیم.

وی یادآور شد: از سوی دیگر، اگر گاز موردنیاز نیروگاه‌ها تامین نشود در تولید برق و تامین آن برای واحدهای تولیدی با مشکل روبه‌رو خواهیم بود و دوباره مشکلات تابستان در شهرک‌های صنعتی تکرار می‌شود؛ بنابراین چاره‌ای به‌جز جایگزین کردن سوخت در نیروگاه‌ها نداریم.

او اظهارکرد: زیبنده نیست هم در تابستان و هم در زمستان شاهد قطعی برق باشیم.

مشکلات گذشته تکرار نشود

پرنیان در پاسخ به این پرسش که آیا تا امروز شهرک‌های صنعتی مشکل کمبود برق یا گاز داشته‌اند، گفت: خیر اما خبرهایی شنیده می‌شود مبنی بر کمبود و قطعی برق و گاز که مدیران شهرک‌های صنعتی و صنعتگران را نگران کرده است. دغدغه ما این است که با سرد شدن هوا اتفاق‌های سال گذشته دوباره تکرار نشود.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران تاکید کرد: در این‌باره شرکت شهرک‌های صنعتی هم تذکر داده و هم پیگیری می‌کند تا تولید دچار مشکل اساسی نشود. شرکت گاز و سایر مجریان باید تمهیداتی بیندیشند تا مشکلات رفع شود.

او درباره خاموشی‌های طولانی‌مدت و توقف تولید، تصریح کرد: اگر از قبل خاموشی‌ها اعلام شود، تولیدکننده می‌تواند در این فاصله به تعمیر تجهیزات و سایر کارهای جانبی بپردازد و به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که از زمان استفاده بهینه و درست داشته باشد.

فرهنگ درست استفاده کردن

پرنیان در پاسخ به پرسشی دیگر درباره اینکه آیا درباره مصرف بهینه برق و گاز و صرفه‌جویی در شهرک‌های صنعتی و به‌ویژه واحدهای تولیدی آموزش‌های لازم داده‌شده یا خیر، گفت: در سطح وسیع از سوی شرکت شهرک‌های صنعتی، انجمن‌های بخش خصوصی، خانه صنعت، معدن و تجارت و... اطلاع‌رسانی شده که فرهنگ صرفه‌جویی و در نتیجه افزایش بهره‌وری پیاده شود. اگر در تمام حامل‌های انرژی (آب، برق و گاز) صرفه‌جویی شود، به‌طور قطع بحران کمبود را می‌توان پشت‌سر گذاشت. البته این به معنی استفاده نکردن نیست، بلکه درست مصرف‌کردن است.

سخن پایانی

بنابر این گزارش تا امروز در پاییز، واحدهای تولیدی در صنایع میانی و پایین‌دستی دچار کمبود گاز یا برق نشده‌اند اما مدیران بخش خصوصی عنوان می‌کنند برای جبران خسارت‌هایی که در راستای قطعی برق و گاز به تولید وارد می‌شود باید شرکت‌های بیمه‌گذار به‌واسطه شرکت‌های توانیر و شرکت ملی گاز متحمل این هزینه‌ها شوند. این موضوع در قانون بهبود مستمر فضای کسب‌وکار مطرح‌شده اما هنوز به مرحله اجرا نرسیده که دراین‌باره شرکت‌های خدمات‌رسان حامل‌های انرژی تمکین نکرده‌اند. از سوی دیگر، مسئولان دولتی هم تاکید دارند این خاموشی‌ها باید با برنامه‌ریزی بوده و از قبل اطلاع‌رسانی شود تا آسیب‌ها کمتر شود و در شرایط تحریمی بتوان از این بحران‌ها عبور کرد.

تمرکز خودروسازان بر گرانی محصولات

عضو کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید مجلس شورای اسلامی گفت: در حالی‌که خودروسازان باید از تقاضای مردم برای خرید خودرو، استقبال و برای افزایش تیراژ تولید برنامه‌ریزی کنند، همواره و در تمامی جلسات از زیانده بودن نرخ کنونی خودروها دم‌می‌زنند و تمرکز خود را بدون توجه به ضرورت کاهش نرخ تمام‌شده و حذف هزینه‌های اضافی، به گران کردن خودرو معطوف کرده‌اند.

رحیم زارع در گفت‌وگو با خانه ملت درباره انتشار اخباری مبنی بر افزایش نرخ کارخانه‌ای خودرو، گفت: هرچند خودروسازان ادعا می‌کنند تولید خودرو با نرخ کنونی برای آنها زیانده است و این روند موجب افزایش زیان انباشته آنها شده اما باید به این موضوع نیز توجه کرد که در نرخ تمام‌شده تولید خودرو چه هزینه‌هایی اثرگذار است در شرایطی که بزرگ‌ترین خودروساز کشور دارای شرکت‌های ساختمانی، بیمه‌ای، خریدوفروش سهام و... است، مسلما هزینه‌های سربار این خودروساز افزایش چشمگیری پیدا می‌کند.

او افزود: در شرایطی که به‌دلیل ناکارآمدی خودروسازان و بهره‌وری پایین آنها هر روز بر هزینه سربار تولید خودرو افزوده می‌شود، نباید مردم تاوان این هزینه‌ها را پرداخت کنند. وی تصریح کرد: خودروسازان بدون توجه به ضرورت افزایش کیفیت و کاهش نرخ تمام‌شده هر چند وقت یک‌بار با بهانه‌های گوناگون به‌دنبال افزایش نرخ می‌روند و این در حالی است که بازار نیز برای آنها انحصاری بوده و به‌جای اینکه این شرکت‌ها درصدد جذب مشتری باشند، پشت درهای آنها صف‌های مشتریان ایجاد شده است.

تاثیر مذاکرات برجام بر عملکرد صنایع معدنی

مسیر توسعه صنایع تسهیل می‌شود

عکس: صمت

مرضیه احقاقی: شروع دور جدید مذاکرات میان ایران و ۴+۱، دوباره موضوعاتی همچون تاثیر لغو تحریم‌ها بر اقتصاد ایران و همچنین توسعه صنعتی را مورد توجه قرار داده است. به اعتقاد فعالان بخش معدن و صنایع معدنی، تکیه بر توان داخلی برای توسعه ضروری است؛ با وجود این، ایجاد تعاملی مثبت و سازنده میان ایران با سایر کشورها نقطه عطفی بر روند توسعه صنعتی کشور به شمار می‌رود تا جایی که بسیاری از فعالان بخش معدن و صنایع معدنی توسعه و ارتقای تولید در این بخش را منوط به برقراری تعاملی سازنده در سطح جهانی می‌دانند. در همین حال تاکید دارند که شکست مذاکرات به منزله دشوارتر شدن هرچه بیشتر تولید است؛ هرچند صنایع ما تلاش می‌کنند از تمام توان داخلی برای تداوم فعالیت خود استفاده کنند.

ضرورت اصلاح روند تعاملات جهانی

محمد حیدرزاده، فعال صنعت سرب و روی در گفت‌وگو با صمت تعاملات محدود بین‌المللی و تحریم را گلوگاه توسعه‌نیافتگی صنایع معدنی کشور دانست و افزود: برقراری دوباره روابط و تعامل میان ایران با سایر کشورها راهکار اصلی برای بهره‌مندی هرچه بیشتر از ظرفیت‌های معدنی و همچنین ارتقای سودآوری در این بخش است.

این هدف با به سرانجام رسیدن توافقی میان ایران با سایر کشورها محقق می‌شود.

وی در ادامه گفت: میزان تولید مواد معدنی و محصولات صنایع معدنی، مازاد بر مصرف نیاز داخلی کشور برآورد می‌شود؛ بنابراین صادرات و فروش این محصولات در بازار جهانی، اصلی اساسی در مسیر توسعه این صنایع به شمار می‌رود اما تحت تاثیر تحریم، این ظرفیت‌ها آن‌طور که باید توسعه نیافته‌اند.

وی افزود: تحریم‌ها تاثیر منفی بر عملکرد فعالان صنعتی و سودآوری واحدهای سرب و روی کشور داشته است. بخشی از مواد اولیه موردنیاز صنایع سرب و روی از خارج کشور تامین می‌شود.

در حال‌حاضر و با توجه به وجود محدودیت و تحریم، روند واردات با چالش و دشواری روبه‌رو شده است.

واردات بیش از پیش هزینه‌بر شده و نیاز تولیدکنندگان را به سرمایه در گردش افزایش داده است.

در همین حال، محدودیت‌های موردبحث بر نرخ صادرات نیز اثرگذار هستند.

این فشار به‌ویژه روی واحدهای صادرات‌محور تحمیل می‌شود و هزینه صادرات و فروش محصول در بازار جهانی را افزایش می‌دهد.

حیدرزاده در ادامه افزود: در حال حاضر حدود ۳۰ هزار نفر در صنعت سرب و روی کشور مشغول فعالیت هستند اما صنعت سرب و روی از ظرفیت بالاتری برخوردار است؛ چنانچه همه این ظرفیت‌ها در سایه بهره‌گیری از تعاملات بین‌المللی فعال شوند، میزان اشتغالزایی در این صنعت به ۳ برابر موقعیت کنونی می‌رسد.

این صنایع تحت‌تاثیر تحریم و کاهش ارتباطات بین‌المللی از حرکت نایستاده‌اند اما ظرفیت‌های به‌مراتب بالاتری برای تولید دارند.

چنانچه این ظرفیت‌ها به کار گرفته شود، زمینه بهبود در عملکرد این صنایع فراهم خواهد شد. توان فناوری، نیروی ارزان کار، ظرفیت‌های معدنی، انرژی ارزان و... همگی زمینه‌ساز توسعه حداکثری در صنایع سرب و روی کشور هستند.

این توسعه اثرات مثبتی را بر روند اقتصادی کشور خواهد داشت، موقعیت‌های شغلی متعددی را ایجاد می‌کنند و در نهایت به ثروت‌آفرینی منتهی می‌شوند.

وی خاطرنشان کرد: با وجود این، متاسفانه مسئولان و سیاست‌گذاران تنها به شعار ارتقای صادرات و رشد تعاملات بین‌المللی بسنده می‌کنند.

در چنین شرایطی، ایران به کشوری منزوی در جامعه جهانی بدل‌شده که به‌راحتی نمی‌تواند تعاملات تجاری با سایر کشورها داشته باشد.

اثرات این سیاست‌ها در رشد اقتصادی و عملکرد صنایع نمایان است؛ بنابراین برای بهبود شرایط انتظار می‌رود سیاست‌های کلی حاکم بر کشور و به‌ویژه در روند ارتباطات جهانی اصلاح شوند.

توسعه فولاد با نگاه به داخل

مرتضی یزدخواستی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت رفع تحریم و برقراری رابطه‌ای سازنده با دنیا را شرط اصلی بهبود و توسعه عملکردی صنایع معدنی به‌ویژه فولادسازی دانست و گفت: برقراری تعاملات با جامعه جهانی از عوامل اثرگذار بر روند فعالیت انواع کسب‌وکارهای اقتصادی و تولیدی به شمار می‌رود.

برقراری تعامل میان ایران با سایر کشورها از چند منظر اهمیت دارد؛ در درجه نخست آنکه امکان واردات مواد اولیه یا تجهیزات و قطعات و ماشین‌آلات مورد نیاز صنایع به‌آسانی ممکن می‌شود.

وی افزود: در سایه برقراری ارتباطات خوب میان ایران با سایر کشورها، بازارهای هدف صادراتی ما گسترش خواهد یافت. کشف بازارهای جدید صادراتی نیز امکانی برای رشد و توسعه تولید فراهم می‌کند. در همین حال در طول این سال‌ها آن‌طور که باید و انتظار می‌رفت سرمایه خارجی به کشور جذب نشد.

این در حالی است که کشور ما از ظرفیت‌های قابل‌توجهی در حوزه‌های مختلف برخوردار است. چنانچه منابع مالی طرف‌های خارجی جذب کشور شود می‌توان در مسیر بهبود و توسعه عملکرد صنایع گام برداشت.

وی افزود: صنایع فولاد کشور در طول سال‌های گذشته با وجود تمام محدودیت‌هایی که در مسیر فعالیت صنایع به دلایل مختلف ازجمله تحریم وجود داشته، توانسته‌اند در مسیر توسعه گام بردارند؛ تا جایی که صنعت فولاد ایران در سطح جهانی شناخته شده است. در همین حال بازارهای خوبی برای فروش محصولات فولادی ایرانی در سطح دنیا وجود دارد.

به‌علاوه آنکه تلاش شده صادرات و فروش بین‌المللی با ارزش‌آفرینی همراه باشد.حال انتظار می‌رود همین مسیر با جدیت بیشتری دنبال شود. تولید محصولات نهایی و فروش آنها در بازار جهانی در اولویت قرار گیرد. فولادسازان ایرانی در طول سال‌های گذشته علاوه‌بر ارتقای جایگاه تولیدی خود توانسته‌اند، دانش فنی خود را به‌روز و داخلی‌سازی کنند.

حال می‌توانند از این دانش حتی در سایر کشورها نیز بهره بگیرند. چنانچه تعاملات ایران در سطح بین‌المللی بهبود یابد، می‌توان به حضور صنعتگران ایرانی در سایر کشورها نیز امید داشت.

یزدخواستی ادامه داد: صنایع فولادی کشور در طول این سال‌ها در مسیر بلوغ صنعتی گام برداشته‌اند و بسیاری از نیازهای خود را با تکیه بر توان داخلی تامین می‌کنند. بنابراین باید علاوه‌بر تامین نیاز کشورهای همسایه به محصول، سهمی هم در ارائه خدمات فنی و مهندسی به آنها داشته باشیم.

سخن پایانی

هر بار شروع دوباره مذاکرات، امیدی را در میان فعالان صنعتی بیدار می‌کند. امید به تسهیل واردات مواد اولیه، صادرات هرچه بیشتر محصولات نهایی و همچنین ورود فناوری و تکنولوژی‌های جدید به کشور. بدون تردید برقراری تعاملی سازنده با دنیا مسیر توسعه صنایع را تسهیل می‌کند؛ بنابراین امید می‌رود این بار این مذاکرات نتیجه‌بخش باشد تا به دنبال آن شاهد بهبود و توسعه هرچه بیشتر صنعتی و اقتصادی در کشور باشیم.

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده

شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص) به شماره ثبت ۲۹۱۵ و شناسه ملی ۱۰۸۶۰۴۵۸۳۸۰

بدینوسیله از سهامداران یا نمایندگان قانونی محترم شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص) به شماره ثبت ۲۹۱۵ و شناسه ملی ۱۰۸۶۰۴۵۸۳۸۰ دعوت به عمل می‌آید در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص) که در ساعت ۱۱:۰۰ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۶ در محل کارخانه این شرکت به آدرس همدان کیلومتر ۴۰ جاده همدان سنندج- سه‌راهی داش‌بلاغ به سمت اسدآباد کیلومتر ۷ با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی تشکیل می‌گردد حضور به‌هم رسانند.

دستور جلسه:

۱- کاهش سرمایه

۲- تغییر آدرس اقامتگاه قانونی شرکت

هیات‌مدیره شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص)

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده

شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص) به شماره ثبت ۲۹۱۵ و شناسه ملی ۱۰۸۶۰۴۵۸۳۸۰

بدینوسیله از سهامداران یا نمایندگان قانونی محترم شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص) به شماره ثبت ۲۹۱۵ و شناسه ملی ۱۰۸۶۰۴۵۸۳۸۰ دعوت به عمل می‌آید در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص) که در ساعت ۱۲:۰۰ ظهر روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۶ در محل کارخانه این شرکت به آدرس همدان کیلومتر ۴۰ جاده همدان سنندج- سه‌راهی داش‌بلاغ به سمت اسدآباد کیلومتر ۷ با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی تشکیل می‌گردد حضور به‌هم رسانند.

دستور جلسه:

۱- افزایش سرمایه

هیات‌مدیره شرکت ذوب‌آهن غرب کشور (سهامی خاص)

شرکت ملی گاز ایران
شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

نوبت دوم
شناسه ۱۲۴۱۶۸۸

فراخوان ارزیابی کیفی

جهت برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای شماره ۸۰۲۰-۰۰

تهیه و طبخ، بسته‌بندی، توزیع، سرو غذا و اداره رستوران پالایشگاه هشتم شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی در نظر دارد نسبت به واگذاری تهیه و طبخ، بسته‌بندی، توزیع، سرو غذا و اداره رستوران پالایشگاه هشتم شرکت مجتمع گاز پارس‌جنوبی از طریق انتشار فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به شماره ۸۰۲۰-۰۰ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) اقدام نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تا ارسال دعوتنامه جهت ادامه سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و به پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد ترتیب اثر داده نخواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ستاد: ۱۴۰۰/۰۹/۲۴

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران: ۲۰۰۰۰۹۳۴۹۸۰۰۰۶۶۸

مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۱۶:۰۰ روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۱

مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۱۶:۰۰ روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۵

برآورد اولیه معادل ۳۸۸,۲۴۵,۶۲۹,۳۶۵ ریال و تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار به مبلغ ۱۱,۶۶۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و به صورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران است. پس از مرحله ارزیابی کیفی مناقصه‌گران تایید صلاحیت شده، در مرحله ارائه پیشنهاد قیمت، پس از تهیه و بارگذاری تصویر آن در سامانه ستاد، اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار را به همراه مجوز منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، تا قبل از مهلت سررسید بارگذاری پیشنهادات مالی، به دبیرخانه کمیسیون مناقصات پالایشگاه هشتم واقع در استان بوشهر، شهرستان عسلویه، شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی، پالایشگاه هشتم (فاز ۲۰ و ۲۱)، ساختمان اداری، دفتر مدیر پالایشگاه هشتم تحویل خواهند نمود.

اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوتنامه از طریق سامانه ستاد به مناقصه‌گران تایید صلاحیت شده ارسال خواهد شد.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار: مناقصه‌گران می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت WWW.SPGC.IR و یا به نشانی استان بوشهر، عسلویه، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، شرکت مجتمع گاز پارس‌جنوبی، فازهای ۲۰و۲۱، پالایشگاه هشتم، ساختمان اداری، خدمات پیمانها، مراجعه و یا با شماره تلفن‌های ۳-۳۱۳۱۹۶۸۱-۰۷۷ و ۳۱۳۱۹۲۰۱-۰۷۷ دورنگار ۳۱۳۱۹۲۰۷-۰۷۷ تماس حاصل نمایند.

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴-۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استانها، در بخش "ثبت‌نام/ پروفایل تامین‌کننده / مناقصه‌گر" سایت سامانه ستاد (www.setadiran.ir) موجود است.

روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۹/۲۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۹/۲۵

یادداشت

بازار کم‌رونق صنایع سنگ

احمد شریفی
دبیر انجمن سنگ ایران

ایـران ظرفیـت ممتازی در حوزه سـنگ‌های زینتـی و تزئینـی دارد؛ هرچند تاکنـون از این ظرفیت‌ها آن‌طور که باید اسـتفاده نشـده است. نبـود ایده‌هـای جدیـد و نویـن برای سـاخت زیـورآلات، طراحی و اجرای آن، حلقه گمشـده بهره‌گیـری از ایـن مزیت‌هاسـت. در چنیـن شرایطی، انجمن سنگ ایران به‌دنبال این است تا فضایی برای ورود هنرمندان به عرصه سنگ‌های تزئینـی فراهـم کنـد. مصنوعات سـنگی ما در طول سـال‌های گذشـته در قالب‌های سنتی یا کپی‌برداری از طرح‌های کشورهای دیگر بوده‌اند و در واقع نقطه‌ضعف این حوزه، طراحی به‌شـمار می‌رود که مانع پیشـرفت این صنعت در سـطح ممتازی شده است.

در ادامـه صـادرات مصنوعـات حاصـل از سـنگ‌های تزئینـی و زینتی نیز از ایران بسـیار محدود است. برای رفع این کمبود باید با برگزاری فسـتیوال‌ها زمینه جذب هنرمندان به این بخش و بهبود در شـرایط طراحی را فراهم کرد. در واقع ترکیب هنر با سـنگ و ایده‌های ارائه‌شده در این بخش به حضور موفق این صنعت در جهان منجر خواهد شد.

البتـه دلایل دیگری نیز مانع توسـعه صادرات و حضـور موفق این صنعـت در بازارهای جهانی می‌شـود. سیاسـت‌های کلان اقتصادی کشـور بـا چالش‌هـای جدی روبـه‌رو اسـت. تحریم و محدودیت در روابط بین‌المللی سال‌هاست کشور را با چالش روبه‌رو کرده و همچون سدی در مسیر صادرات و فروش جهانی واقع‌شده است. وضعیت اقتصادی کشور، نبود ثبات در نرخ ارز و... موجب می‌شـود صنایع در تامین مواد اولیه، تجهیزات و ماشـین‌آلات با دشواری روبه‌رو باشند. در همین حـال بر نرخ واردات می‌افزاید و زمینه رشـد نرخ تمام‌شـده را فراهـم می‌کند. هزینه سـرمایه در جهان حدود یک تا ۲ درصد برآورد می‌شـود اما این رقم در ایران به بیش از ۲۵ درصد هم رسیده است. در چنین شرایطی، توسعه صنایع به‌دشواری انجام می‌شـود و محصولات تولیدشده در کشور از پس رقابت در بازارهای جهانی برنخواهند آمد. حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی شرط دیگری بـرای حضـور موفق صنایـع در بازارهای جهانی اسـت. بسـیاری از صنایع ایران از امکانات مالی کافی برای حضور در نمایشـگاه‌های بین‌المللی و معرفی محصولات خود ندارند؛ درنتیجه بازاریابی بین‌المللی آنها با چالشی جدی روبه‌رو است. این درحالی اسـت که برخی کشورها همچون ترکیه زمینه حضور صنعتگران خود را در نمایشگاه‌های بین‌المللی فراهم می‌کند.

در مجمـوع ۲۲۰۰ معـدن سـنگ تزئینی در کشـور وجود دارد که ظرفیت اسمی این معادن، ۲۸ میلیـون و ۵۰۰ هزار تن برآورد می‌شـود. از ایـن تعداد معدن سـنگ تزئینی حـدود ۱۲۸۹ معدن فعال و ۹۲۲ معدن سـنگ تزئینی کشـور نیز غیرفعال هسـتند. البته سـنگ‌های تزئینی کاربـردی به‌مراتـب گسـترده‌تر از سـنگ‌های زینتی دارند. در شـرایط موردبحث میزان تولید در ایـن صنعت به‌مراتـب پایین‌تر از ظرفیت این معادن برآورد می‌شود. در واقع این معادن فقط با یک‌سوم ظرفیت فعالیت می‌کنند که این ظرفیت پایین از دلایل متعددی نشأت می‌گیرد. در درجه نخست آنکه فعالان بخش معدن و صنایع معدنی براسـاس نیاز بازار محصـول تولید می‌کنند و در حال‌حاضر نیاز بازار در این بخش محدود اسـت. در این میان، رکودی که بر اقتصاد کشـور سـایه افکنده از جمله دلایل محدودیت تقاضا از سـوی بازار به‌شمار می‌رود.

در همین حال سـنگ‌های تزئینی ایران سهم قابل‌قبولـی از بازار صادراتی را در اختیار ندارند و همیـن موضوع زمینه افت تولید در این بخش را فراهـم می‌کند. در حال‌حاضـر فعالیت در بخش معـدن با چالش فرسـوده بودن ماشـین‌آلات و تجهیـزات روبه‌رو اسـت و در چنین شـرایطی، لزوم بازسازی ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی در کشور ضروری به‌نظر می‌رسد. در ادامه باید بخش فرآوری نیز به‌روز شود تا امکان توسعه صادرات و ارتقای تولید در این بخش فراهم شود.

صنعت فـرآوری سـنگ‌های تزئینی به‌خوبی در کشـور رشد کرده است. در همین حال امکان ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات فرآوری در کشور وجـود دارد. البته کیفیت سـاخت این تجهیزات با ماشـین‌آلات ایتالیایی یکسان نیست اما امکان تولیـد با اسـتانداردهای جهانی را داریم. در واقع مدیریـت خوب ضعف ماشـین‌آلات را پوشـش می‌دهـد. بنابراین امید می‌رود بـا بهره‌مندی از ظرفیت‌هـای موجود و توجه به مطالب یادشـده شاهد رشد و بهبود عملکرد این حوزه باشیم.

چالش‌های اجرای قانون قیر تهاتری

گروه معدن
editor@smtnews.ir

ایـران بزرگ‌ترین تولیدکننده قیر در منطقه خاورمیانه به‌شـمار مـی‌رود که عمـده قیر تولیـدی آن از پالایش نفت خام به‌دسـت می‌آید. با این وجود، همواره شـاهد مناقشـاتی در روند تامین قیر بـرای اجرای پروژه‌های عمرانی بوده‌ایم. طی هفته‌های گذشـته با رشـد قابل‌توجه بهـای فروش این محصول در بـورس کالا، دوباره این مسـئله حساسیت‌برانگیز شد. در همین حال، کوتاهی در روند تخصیـص قیر تهاتری که مانع اجرای پروژه‌های عمرانی اسـت نیز موردتوجـه قرار گرفت. تصویب قانون قیر تهاتری که از آن با عنوان قیر رایگان هم یاد می‌شـود، همواره با اماواگرهای بسـیاری همراه بوده اسـت. این قانون برای بودجه سـال ۱۴۰۰ با انتقادات بسیار تصویب شـد اما اکنون با گذشـت بیش از ۸ ماه از شـروع سـال هنوز شـاهد اجرایی شدن این قانون نیسـتیم. علاوه بر این، هنوز دسـتورالعمل اجرایی دقیق و درستی برای این قانون تدوین نشده است، در حالی‌که بی‌توجهی به دستورالعمل‌ها و شیوه‌های اجرایی این طرح، چالش‌های بسیاری را ایجاد خواهد کرد. با توجه به تمام موارد یادشـده با فعالان این صنعت گفت‌وگو کرده و نظرات آنها را درباره دلایل افزایش بهـای قیر در بازار داخلی و همچنین اجرایی نشـدن قانون تخصیص قیر تهاتری برای اجرای پروژه‌های عمرانی موردبررسی قرار داده‌ایم.

عکس: صمت

قانون قیـر تهاتری همواره یکی از پرچالش‌ترین مباحث مطرح‌شـده برای تصویب بودجه سـنواتی بـوده، چراکه به اعتقاد برخی از کارشناسـان این اقدام حمایتی زمینه سـودجویی عده‌ای را فراهم می‌کند و دست متخلفان را برای سودجویی و صادرات بازمی‌گذارد

چالشی برای تصویب بودجه سنواتی

قانون قیـر تهاتری همواره یکـی از پرچالش‌ترین مباحث مطرح‌شـده بـرای تصویب بودجه سـنواتی بوده، چراکه به اعتقاد برخی از کارشناسان این اقدام حمایتی زمینه سـودجویی عـده‌ای را فراهم می‌کند و دسـت متخلفـان را بـرای سـودجویی و صادرات بازمی‌گـذارد. در نتیجـه این قانون کـه می‌تواند در رونـد اجـرای پروژه‌هـای عمرانی به‌ویـژه در حوزه زیرسـاخت راهگشـا باشـد، زمینه ایجـاد اخلال در بخش‌هـای گوناگون اقتصادی کشـور را فراهم کرده است.

سال گذشته مجلس شـورای اسلامی مصوب کرد در سـال ۱۴۰۰ وزارت نفت مکلف اسـت ۱۵۰ هزار میلیارد ریال، مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم)، نفت خام را به‌طور ماهانه در اختیار پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها قـرار دهد و در همین حال سـازمان برنامه‌وبودجه با همکاری وزارتخانه‌هـای امور اقتصاد و دارایی و نفت مکلف شـدند در مدت یک مـاه از ابلاغ قانون بودجه آیین‌نامـه اجرایی این بند را به تصویب هیات وزیران برسانند.

هرچند چنـدی پیش دسـتورالعملی برای اجرای این قانون صادر شـد اما این بخشـنامه، جامع نبود و بسیاری از جزئیات را مدنظر نداشت.

این درحالی اسـت که بی‌توجهی بـه نحوه اجرا و الزامات این قانون، زمینه انحرافات بسـیاری را فراهم می‌کند.

اکنون با گذشت بیش از ۸ ماه از شروع سال ۱۴۰۰، هنوز این قانون اجرایی نشـده اسـت. در حال‌حاضر نیز در ماه‌های سـرد سـال قرار داریـم و طبیعتا در دوره‌های بارندگی و برف، چنین فعالیت‌هایی متوقف می‌شود.

البته نمایندگان مجلس شورای اسلامی در تیر ماه امسال استفساریه‌ای را تصویب کردند که براساس آن وزارت نفت می‌تواند در ۶ ماه نخست سال هم نسبت بـه اختصاص منابع مربوط به تأمین مواد اولیه قیر به پالایشگاه‌ها اقدام کند.

با ایـن وجود بایـد تاکید کرد فارغ از درسـتی یا نادرسـتی طرح تهاتر برای قیر، پیش‌بینی می‌شـود این طرح برای سـال آینـده نیز تصویـب و اجرایی شود. درنتیجه از مسئولان انتظار می‌رود برای یک‌بار دستورالعمل جامعی را در این‌باره تدوین کنند.

ضرورت شفافیت برای اجرای قانون

علی سـیفیان، قائم‌مقام مدیرعامل شرکت پالایشگاه نفـت جـی در گفت‌وگو با صمت اظهارکـرد: نرخ قیر تحت‌تاثیر ۲ عامـل یعنی بهای فروش ماده اولیه تولید آن و همچنیـن رقابت برای خرید این محصول اسـت. نـرخ وکیوم باتوم که ماده اولیه اصلی تولید قیر اسـت، خود متاثر از تغییر نرخ در فضای جهانی، افزایش یافته است. در چنین شرایطی، شاهد افزایش هزینه تمام‌شده تولید قیر و به‌تبع نرخ فروش آن در بازار داخلی هستیم. این فعال صنعتی در ادامه افزود: در همین حال، افزایش رقابت برای خرید قیر در بورس نیز یکی از دلایل رشـد نرخ این محصول به‌شمار می‌رود.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر دلایل اجرایی نشدن قانـون قیر تهاتری که در بودجه سـال ۱۴۰۰ تصویب شد، گفت: متاسـفانه با گذشته بیش از ۸ ماه از شروع سـال، هنوز این طرح اجرایی نشـده است. این موضوع را بایـد ناشـی از بی‌توجهی به تدوین دسـتورالعمل و آیین‌نامه‌های اجرایی این طرح دانست.

مبنـای تنـاژ یا نرخ ثبت‌شـده ماده اولیـه و قیر در محاسـبات قیمتـی هنـوز مشـخص نیسـت. عـلاوه بر ایـن، همچنـان ابهاماتـی دربـاره تعیین تکلیـف مالیات ارزش‌افـزوده وجود دارد. البته امید مـی‌رود با رفـع نواقص موجود در دسـتورالعمل موردبحث، این مصوبه در هفته‌های آینده اجرایی شود.

سـیفیان گفت: با این وجود در ماه‌های پایانی سـال هستیم که معمولا مصرف قیر محدود می‌شود. هرچند براسـاس مصوبه مجلس شورای اسـلامی، وزارت نفت می‌تواند در ۶ ماه نخسـت سـال آینده نیز نسـبت به اختصـاص منابع مربوط بـه تأمین مـواد اولیه قیر به پالایشگاه‌ها اقدام کند.

وی در پایان پیش‌بینی کرد: انتظار می‌رود این طرح از سـوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای سال آینده نیـز تدوین و اجرایی شـود؛ بنابراین باید زمینه تدوین دسـتورالعمل دقیقی برای این حـوزه را فراهم کنیم.

نرخ قیر متاثر از بهای فروش نفت کوره فوب خلیج‌فارس و همچنین نرخ دلار نیمایی است

نگاهی به دلایل رشد بهای قیر

محسـن ورزشـکار، عضو هیات مدیره انجمن قیـر ایران در گفت‌وگـو با صمت و در ارزیابی دلایل رشـد بهای قیر در بازار داخلـی طی هفته‌های اخیر گفت: نرخ قیر متاثر از بهای فروش نفت کوره فوب خلیج‌فارس و همچنین نرخ دلار نیماسـت. نرخ نفـت کوره فوب خلیج‌فارس نیـز تابعی از بهای نفت خام و روند عرضـه و تقاضا برای نفـت کوره در بازارهای جهانی اسـت. در نتیجـه هر کاهش یـا افزایش نرخ نفت کوره تاثیر مسـتقیم بر بهای قیر در بازار ایران خواهد داشت. عضو هیات مدیره انجمن قیـر ایران در ادامه از شـکل‌گیری رقابت در بـورس کالا برای خریـد وکیوم‌باتوم به‌عنوان عامل دیگر رشـد بهای قیر در بازار نام برد و افزود: نرخ پایه وکیوم باتوم در بورس کالا براسـاس نرخ تعیین‌شـده از سوی انجمن صنفی صنعت پالایش نفت تعیین می‌شود. اما تحت تاثیر شرایط بازار و همچنین میزان نیاز بازار به قیر، رقابت برای خرید وکیوم باتوم شکل می‌گیرد. در دورانی که تقاضا برای این محصول در مقایسه با عرضه آن بالاتر است، شاهد رشـد بهای این محصول و اثرگذاری آن بر نرخ قیر خواهیم بود. ورزشـکار در پاسخ به سـوالی مبنی بر چرایی اجرانشدن قانون قیر تهاتری گفت: اجرای این قانون می‌تواند روشی کارگشا برای رفع نیاز پروژه‌های عمرانی کشـور باشـد اما دستورالعمل‌ها و رویه‌هایی که تاکنون برای اجرای این قانون مطرح‌شده‌اند، همه جوانب موضوع را در بر نمی‌گیرد و همین موضوع اجرای آن را با چالش روبه‌رو می‌کند. وی گفت: براساس قانون بودجه ۱۴۰۰، سازمان برنامه‌وبودجه مکلف شد در مدت یک ماه، دستورالعمل اجرایی این قانون را تهیه کند، هرچند این شیوه‌نامه با گذشت ۶ ماه از سال آماده شد. پس از ۶ ماه و با انتشار دستورالعمل اجرایی یادشـده، متوجه شدیم این دسـتورالعمل به‌دلیل پیش‌بینی نشدن بسیاری از جزئیات قابلیت اجرایی شدن ندارد. ورزشکار گفت: در چنین شرایطی بسیاری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از اعضای کمیسـیون عمران و همچنین هیات رئیسه مجلس که دغدغه اجرای این طرح را داشتند و با بحث تامین قیر در روند پروژه‌های عمرانی در ارتباط بودند، جلساتی را برگزار و به توافقاتی برای اجرایی شـدن این مصوبه نیز دست یافتند. اما نکته اصلی این است که توافقات و صورت‌جلساتی که نمایندگان مجلس شورای اسـلامی با نهادهایی اجرایی می‌کنند، ضمانت اجرایی ندارد. مصوبات و قوانین ضمانت اجرایی شدن دارند. اما تهیه صورت‌جلسـه در دفتر یکی از نمایندگان مجلس شورای اسـلامی و به‌تبع آن نامه‌ای که از سـوی یکی از کمیسیون‌های مجلس شـورای اسلامی به وزارتخانه‌ها ارسـال شود، ضمانت اجرایـی ندارد و بدین معناسـت که نهادهای متولـی امر، کار خود را به‌درسـتی انجـام نداده‌اند. عضو هیـات مدیره انجمن قیـر ایران افزود: متاسـفانه تاکنـون به رونـد تدوین جزئیات طـرح اجـرای قانون قیـر تهاتری، توجه کافی نشـده؛ بنابراین نیازمند بازنگری درباره این موضوع هستیم تا بدین ترتیب دولت بتواند حداکثر بهره‌برداری را از این منبع خدادادی که نفت است، بهره‌مند شود. وی گفت: قیر موردنیاز برای اجرای پروژه‌های عمرانی ملی نباید تابع نرخ نفت خام و نرخ ارز باشـد. این تبعیت با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی که به‌منزله استفاده بهینه از ظرفیت‌های کشـور است، تناقض دارد. ورزشکار افزود: البته در حال حاضر توافقاتی برای اجرایی شـدن این قانون شده امـا بعید می‌دانم ایـن وعده به‌طور کامل محقق شـود، به‌ویژه آنکه در ماه‌های پایانی سـال شاهد بارش باران و برف در مناطق مختلف کشـور هسـتیم و عملا فصل کار از دسـت رفته است. عضو هیـات مدیره انجمن قیـر ایران در پایـان تاکید کرد: در حال‌حاضر مقدمات تصویب بودجه برای سـال آینده در دستور کار دولت و مجلس شـورای اسـلامی قرار دارد. به احتمال قوی این طرح باز هم از سـوی نمایندگان مجلس شـورای اسلامی مطرح خواهد شد و در مجلس هم رای خواهد آورد اما همچنان نبود دسـتورالعمل اجرایی درسـت و جامع گلوگاه اصلی برای اجرای این دستورالعمل است. در چنین شرایطی انتظار می‌رود نهادهای مسـئول وظیفه خود را با سرعت انجام دهند تا به‌دلیل پیش‌بینی نشدن شرایط، شاهد توقف اجرای پروژه‌های عمرانی نباشیم.

سخن پایانی

بسـیاری از نماینـدگان مجلس شـورای اسـلامی بر تصویب قانون قیر تهاتری اصرار داشـتند و آن را راه‌حلی برای اجـرای پروژه‌هـای عمرانی و همچنیـن توجه به مناطق محروم کشور می‌دانستند. با این وجود، با گذشت بیش از ۸ ماه از شـروع سال، هنوز دستورالعمل جامعی برای اجرای این قانون تدوین نشده است. حال که بهای فـروش قیر در بازار داخلی به‌شـدت افزایش یافته، روند اختصاص این قیر می‌تواند تاثیر بسـزایی بر اجرا و تداوم پروژه‌های زیرساختی کشور داشته باشد.

در همین حال باید تاکید کرد روند تدوین دستورالعمل یادشـده اهمیت ویژه‌ای دارد، چراکه مانع سـودجویی و انحراف از قانون می‌شود و با توجه به آنکه انتظار می‌رود نمایندگان مجلس شـورای اسلامی برای سال آینده نیز قانـون قیر تهاتری را تصویب کننـد، در این زمینه باید دقت‌نظرها بیشتری شود.

خسارت ۱۰ میلیارد دلاری به صنایع آهن و فولاد

تشدید غیرمنتظره محدودیت‌های مربوط به تامین برق و گاز در سال جاری، مدیران زنجیره فولاد کشـور را با چالشی غیرمعمول در مقایسه با چالش‌های قبلی که تاکنون پشت‌سـر گذاشـته‌اند، مواجه کرده اسـت. بهادر احرامیان، عضـو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تاکید کرد: کارخانجات کشور در سال جاری حدود ۸۰ روز از سال با نوعی از محدودیت برق مواجه بوده‌اند و درباره محدودیت گاز که انتظار می‌رود از بخش برق شدیدتر باشد نیز هشدارهایی داده می‌شود.

وی هشـدار داد در صورت عدم‌چاره‌اندیشـی فوری، ۲۵ درصد ظرفیت تولید سالانه زنجیره فولاد اتلاف خواهد شد و ارزش‌افزوده‌ای که دست‌کم معادل ۱۰ میلیارد دلار در سال است را از بین خواهد برد. به‌گفته این مدیر بخش خصوصی، به‌سختی می‌توان نحوه برخورد دولت با مشـکل کسری برق تابستانی که با قطعی کامل و تبعیض‌آمیز صنایع فولاد- و سـیمان- همراه بود را مدیریت نامید، اما به‌هرحال، بسـیاری از شـرکت‌های کوچک تا بزرگ در انجمن فولاد اعلام آمادگی کرده‌اند به صورت جمعی یا رأسـا اقدام به تاسیس نیروگاه برق یا مشارکت در پروژه‌های توسعه میدان‌ها گاز طبیعی کنند.

وی در این زمینه توضیح داد: کشور ما، ایران، با وجود ذخایر عظیم گاز – ۳۴ تریلیون مترمکعـب ذخایر اثبات‌شـده- به‌راحتی امکان ایجاد فضـای حضور بخش خصوصی و شـرایطی بسیار مناسـب در توسـعه معادن هیدروکربوری را دارد. تجدیدنظر مجدد و تکمیل فرآیند اصل ۴۴ در اضافه کردن ذخایر نفت و گاز می‌تواند راهگشـای کشور در این شرایط باشد.

انتظارات فعالان بازرگانی از دور جدید مذاکرات

عقب‌ماندگی‌های تجاری را جبران کنیم

تجارت امروز دنیا نمی‌تواند به شکل منفصل از سایر کشورها و به شکل انفرادی شکل بگیرد. امروز در مبادلات تجاری، ایجاد روابط دیپلماتیک با کشورهای دیگر کلید موفقیت در تجارت به شمار می‌رود. تحریم‌ها در این سال‌ها به خودی خود آثار زیانباری بر تجارت و اقتصاد کشور داشته و امکان مبادلات تجاری با بسیاری از کشورها را از ما می‌گیرد، به همین دلیل باید تلاش کنیم روابط دیپلماتیک را با کشورهای هدف در حوزه تجارت افزایش دهیم و از ابزارهای موجود برای شکل‌گیری تجارت مطلوب و سودآور استفاده کنیم.

بسیاری از کارشناسان و فعالان حوزه تجارت معتقدند مسیر اصلی توسعه تجارت ایران و گره‌گشایی از اقتصاد کشور، منوط به حل‌وفصل تحریم‌ها است. این گروه بر این باورند که با این توافق و حذف واسطه‌های تجاری از مبادلات بین‌المللی ایران، مسیر تجارت هموارتر شده و هزینه‌ها نیز در این بخش کاهش می‌یابد. اما در مقابل عده‌ای نیز معتقدند می‌توان در همین شرایط نیز بدون توجه به تحریم‌ها مبادلات تجاری را شکل داد و نباید همه تخم‌مرغ‌ها را در سبد نتیجه مذاکرات گذاشت. اما کارشناسان و فعالان اقتصاد در این زمینه چه می‌گویند؟ گزارش صمت در این باره را در این باره بخوانید:

عکس: صمت

در سال‌های اخیر فعالان اقتصاد و دست‌اندرکاران حوزه تجارت نهایت تلاش خود را برای بهبود وضعیت تجاری و ارزآوری کشور انجام می‌دهند اما در این حوزه به دلیل مشکلات بین‌المللی بسیار عقب افتاده‌ایم

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

تفاهم شرط دارد

ابراهیم بهادرانی، مشاور عالی رئیس اتاق بازرگانی تهران درباره نقش به نتیجه رسیدن مذاکرات در تجارت کشور عنوان کرد: در سال‌های اخیر فعالان اقتصاد و دست‌اندرکاران حوزه تجارت نهایت تلاش خود را برای بهبود وضعیت تجاری و ارزآوری کشور انجام می‌دهند اما در تجارت، به دلیل مشکلات بین‌المللی بسیار عقب افتاده‌ایم.

ابراهیم بهادرانی افزود: در حال حاضر نیز نبود امکان مبادلات تجاری و نیز انتقال پول به داخل کشور و گشایش اعتبارات از طریق سیستم بانکی مهم‌ترین چالش در مسیر تجارت خارجی است؛ البته این موضوع به این معنی نیست که تمام معیارهای کشور در حوزه اقتصاد برای رسیدن به این تفاهم نادیده گرفته شود.

طبیعی است به نتیجه رسیدن مذاکرات با همراه با منفعت کشور و حفظ چارچوب‌های اصلی برای ما باشد.

وی با اشاره به اینکه محدودیت‌های فعلی تجارت کشور باعث شده تا ماهیت تجارت امروز کشور به شکل تجارت سنتی و با بهره‌وری بسیار ناچیز باشد، تاکید کرد: هزینه‌های نقل و انتقال پول توسط واسطه‌های تجاری نیز درحال‌حاضر به دلیل شرایط تحریمی بسیار بالاست و براساس گزارش‌های رسمی سالانه به‌طور میانگین بیش از ۲۰ درصد حجم نقل و انتقالات پولی را شامل می‌شود.

این درصد بالا خود عاملی در از بین رفتن مزیت‌های رقابتی در قیاس با کشورهای دیگر است.

مشاور عالی رئیس اتاق بازرگانی تهران درباره هزینه‌های اضافی تحمیل‌شده بر تجارت ایران در چند سال اخیر عنوان کرد: براساس گزارش‌های مرکز در سال ۱۳۹۹ کالاهای وارداتی کشور به‌طور میانگین حدود ۳۹.۵ درصد از نظر دلاری افزایش قیمت داشته در حالی که این رقم به‌طور معمول حدود ۳ درصد است.

درواقع در این حوزه اقتصاد ایران و فعالان اقتصاد بیش از ۳۶ درصد هزینه بیشتر متحمل شده‌اند. طبیعی است که در چنین وضعیتی، شرایط مطلوب برای اقتصاد کشور، رسیدن به تفاهم در مذاکرات بین‌المللی است.

بهادرانی در این زمینه افزود: در حقیقت رفع تحریم‌ها باید در دستور کار دولتمردان در حوزه تجارت قرار گیرند؛ رفع تحریم‌ها علاوه‌بر تسهیل تجارت، ما را از هزینه‌های فعلی در مسیرهای فرعی و پرپیچ و خم تجارت رهایی می‌دهد و از شرایط فعلی و هزینه‌های بالایی که به کشور تحمیل می‌شود، می‌کاهد. بنابراین لازم است مذاکرات و به نتیجه رسیدن آن به‌درستی توسط سیاست‌گذاران این بخش مورد توجه قرار گیرد.

مشاور عالی رئیس اتاق بازرگانی تهران در عین حال خاطرنشان کرد: البته مشکل تنها مربوط تحریم‌های خارجی نمی‌شود و باید بپذیریم مشکلات دیگری هم در این حوزه وجود دارد که باید به آنها نیز پرداخته شود.

وی در این باره تصریح کرد: تجارت و رونق آن همواره در گرو رونق تولید در کشور است؛ بنابراین علاوه‌بر پیگیری مسائلی مثل تحریم‌ها باید حتما تولید و رفع موانع آن را مدنظر قرار دهیم زیرا تا زمانی که تولید در کشور به شکل منسجم و مستمر انجام نشود، نمی‌توان به بازارهای جهانی و صادراتی دست یافت و همکاری‌های بلندمدت نیز در این زمینه شکل نخواهد گرفت.

این کارشناس اقتصاد در ادامه خاطرنشان کرد: در صورتی که توافق در مذاکرات حاصل نشود، کشور می‌تواند به راه‌های دیگر تجاری مانند پیمان‌های دو یا چندجانبه و مبادلات تجاری با کشورهای همسایه به‌عنوان یک راهکار نگاه کند. البته این راهکارها اگرچه سد تحریم را می‌شکند اما همچنان هزینه‌هایی را برای اقتصاد کشور به همراه خواهد داشت.

بهادرانی در پایان گفت: برون‌رفت چالش‌های تحریم باید با یک نگاه جامع و نظام یکپارچه انجام شود و با برنامه‌های موضعی و مقطعی کار چندانی از پیش نمی‌رود. رفع موانع تولید باید از یک سو با هدف‌گذاری‌های کوتاه‌مدت به حل مشکلاتی مثل تحریم‌ها بپردازد و از سوی دیگر در برنامه‌های بلندمدت به سوی اصلاح و ترمیم نظام اقتصادی و تجاری کشور پیش برود. برای این کار نیاز است ابتدا به شناسایی مشکلات موجود بپردازیم، یک تحلیل درست از وضعیت موجود ارائه کنیم، هدف‌ها را بشناسیم و برای چالش‌هایی که در مسیر هستند، راهکارهای داشته باشیم.

نبود امکان مبادلات تجاری و انتقال پول مهم‌ترین چالشی است که در مسیر تجارت خارجی قرار دارد

سرمان کلاه نرود

سیدرضا نورانی، نماینده اتاق بازرگانی ایران و رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: تجارت یک جاده دوطرفه است که در امضای معاهدات و پروتکل‌های آن باید این جاده دوطرفه در نظر گرفته شود. اما متاسفانه آنچه تا امروز در قراردادها و پروتکل‌هایی از این دست شاهد بوده‌ایم معاهداتی یک‌طرفه و به سود طرف‌های خارجی تجارت بوده است.

نورانی در این باره افزود: درحال‌حاضر تعرفه‌های وارداتی ایران برای کشورهای طرف قرارداد تک‌رقمی و بسیار پایین است و این در حالی است که بسیاری از محصولات تولیدی ایران به این کشورها با تعرفه بالا صورت می‌گیرد.

وی در این زمینه تصریح کرد: صادرات محصولات کشور به کشورهایی مثل هند با تعرفه‌های ۵۵ تا ۶۰ درصدی انجام می‌شود. همچنین تعرفه‌های کشور پاکستان برای محصولات ما ۴۰ تا ۴۵ درصد و این تعرفه درباره کشور روسیه بین ۳۰ تا ۴۰ درصد است. همچنین صادرات بسیاری از محصولات ما به‌ویژه در حوزه تولیدات کشاورزی به‌طور مستقیم به کشور چین ممنوع است و این صادرات معمولا به صورت غیرمستقیم و از طریق کشورهای واسط صورت می‌گیرد.

وی این نوع معاهدات را به هیچ وجه به نفع کشور ندانست و تاکید کرد: ما با این کار به صورت ناخودآگاه یارانه‌های غیرمستقیم به تولیدکنندگان این کشورها می‌دهیم و تولیدکننده داخلی خود را دچار سختی می‌کنیم. در حالی که زمانی می‌توانیم نام تجارت را بر این مبادلات بگذاریم که منافع تولیدکننده و اقتصاد کشور نیز در آن مورد توجه قرار گیرد.

این کارشناس با نامساعد خواندن وضعیت تجارت غیرنفتی کشور، تاکید کرد: در شرایط فعلی در کل بیلان تجارت غیرنفتی کشور منفی است و این اعداد و ارقام نشانگر این است که هنوز به‌طور جدی روی پروتکل‌ها در این زمینه کار نکرده‌ایم.

نورانی با اشاره به اینکه این قراردادهای یک‌طرفه تنها محدود به دو اخیر تحریم‌ها نبوده است، خاطرنشان کرد: پیش از تحریم‌ها نیز به دلیل ناآگاهی و کم‌تجربگی، معاهدات فراوانی از این دست را پیش روی خود داشته‌ایم و اگر می‌خواهیم پس از مذاکرات نیز در همان مسیر نامطلوب حرکت نکنیم، باید استانداردهای تجارت درنظر بگیریم. در این زمینه باید نهادهایی مثل وزارت امور خارجه با دید بازتر وارد این قراردادها شوند تا تولیدکننده و صادرکننده ایرانی در این زمینه متضرر نشوند.

معاهدات کشور باید به نحوی باشد که به توسعه صادرات کشور بینجامد اما متاسفانه هنوز هم شاهد تصمیم‌گیری‌های نادرست در این زمینه هستیم.

شاید آخرین آنها امضای معاهده‌ای بین ایران و ترکیه باشد که به موجب آن کالاهای این کشور از طریق ایران به کشورهایی مانند قطر و امارات برود که این امر نیز به نفع صادرکننده ایرانی است.

تجویزهای جدید داشته باشیم

میرهادی رهگشای، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: شرایط کشور در حوزه تجارت خارجی با توجه به تحریم‌ها در فرم ایده‌آل و شکل مطلوب آن نیست اما به معنی هم نیست که فرصت ایجاد روابط تجاری با کشورهای اروپایی را منوط به نتایج مذاکرات کنیم و جز این راه، به‌طور کلی روابط تجارت خارجی خود را کنار بگذاریم.

وی در این زمینه تاکید کرد: آنچه امروز نیاز داریم، بیش از موضوعات مذاکرات، تجویز قالب‌های ایجاد روابط تجاری با کشورهایی است که ارتباط سیاسی مطلوبی با آنها داریم.

این کارشناس اقتصاد در توضیح این مطلب گفت: باید به دنبال ارتباط با کشورهایی باشیم که فقط به دنبال خرید مواد خام از کشور ما و فروختن محصول نهایی به ما نباشند. کشورهایی مثل کشورهای جنوب شرق آسیا، کشورهای آسیای مرکزی و حتی کشورهای افریقایی می‌توانند گزینه‌های مطلوبی در این زمینه باشند. باید به صورت دوجانبه با این کشورها ایجاد رابطه کنیم و به مرور زمان در برآیندهای میان‌مدت و بلندمدت روابط تجاری غیرنفتی خود را با آنها افزایش دهیم.

رهگشای در پایان تاکید کرد: در حال حاضر همه کشورهای دنیا - چه کشورهای پیشرفته و چه کشورهای در حال توسعه- بیش از یک دهه است که به سمت ایجاد روابط دوجانبه حرکت کرده‌اند و این شیوه را در توسعه روابط تجاری خود موثرتر می‌دانند. ایجاد روابط تجاری با استفاده از این راهکار، این امکان را می‌دهد تا دو کشور براساس ظرفیت‌های صادراتی خود و شناسایی موانع، راهکارهای مناسب در این زمینه را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و امتیازاتی را برای یکدیگر درنظر می‌گیرند.

سخن پایانی

آنچه از گفته‌های کارشناسان اقتصاد و فعالان حوزه تجارت برمی‌آید این است که در صورتی که مذاکرات دولتمردان پیرامون تحریم‌ها به نتایج قابل قبولی برسد، می‌توان امیدوار بود که با رفع تحریم‌های اقتصادی و رفع محدودیت‌های انتقال بانکی، تجارت کشور در مسیر هموارتری برای ارزآوری و توسعه اقتصادی بیفتد.

امروز یکی از اولیه‌ترین و مهم‌ترین ابزارهای نیازهای تجارت در دنیا برقراری روابط بانکی بین دو طرف معامله است که با توجه به شرایط کنونی، کشور ما از این امکان بی‌بهره است و باید در زمینه حل این مشکل اقدام کنیم. مشکل امروز تجارت کشور تحریم‌های اقتصادی است که بسیاری راه‌های مبادلاتی را بر ما بسته است. ما در شرایط فعلی و بنا بر اقتضای موقعیت، از راه‌هایی به تجارت خارجی می‌پردازیم که از آنها با نام دور زدن تحریم‌ها یاد می‌شود. در این راهکار، مجبور به استفاده از راه‌های غیرمتعارف برای مبادلات تجاری خود هستیم که علاوه‌بر دشواری‌های خاص و احتمال خطر بالای آن، هزینه‌های فراوانی را برای کشور به همراه دارد و از نظر سودآوری و ارزش مبادلات نیز قادر به تامین مطلوب نیازهای کشور نیز نیست. تحریم یک سیستم محدودکننده تجارت است و طبیعی است که وجود آن، مبادلات تجاری و قابلیت استفاده از ابزارهای مبادلاتی ما را در این حوزه دچار مشکل می‌کند و هزینه‌های فراوانی را نیز بر دوش اقتصاد کشور می‌گذارد. بنابراین ماندن در این وضعیت، تجارت را با موانع فراوان و هزینه‌های دوچندان همراه می‌کند اما در عین حال باید به راهکارهای دیگری نیز برای شرایطی غیر از تفاهم فکر کرد.

یادداشت

همه مشکلات اقتصادی ریشه خارجی ندارد

ابوالفضل عمویی، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی

مذاکرات ایران بر سر برجام همچنان ادامه دارد و شروط بازگشت امریکا به مذاکرات برجامی در گفت‌وگوی ایران و ۴+۱ مشخص می‌شود زیرا امریکایی‌ها به صورت غیرقانونی با نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای عالی امنیت سازمان ملل از توافق خارج شدند.

همان‌طور که می‌دانید در گذشته دولتمردان این کشور بودند که سیاست‌های حداکثری و تحریم‌های بسیاری را علیه ایران وضع کردند و مانع ایجاد توافق برجام شدند. پس اکنون که سیاست‌های امریکایی‌ها عوض شده است و گفته‌اند می‌خواهند به میز مذاکره برگردند باید شرایط مطلوب آن را فراهم کنند. موضع ایران در این راستا این است که باید تمام تحریم‌های اعمال‌شده علیه ما لغو شود، در غیر این صورت موافق بازگشت امریکا به توافقات هسته‌ای نیستیم.

در همین چارچوب مذاکراتی میان ایران و کشورهای ۴+۱ صورت گرفته است. تاکنون ۶ دوره این مذاکرات برگزار شده و در دولت سیزدهم نیز این روند ادامه دارد. ما قصد داریم تعیین کنیم با چه شرایطی امریکا به مذاکرات برگردد. بنابراین توافق اتمی وجود دارد و کشور ما داخل این توافق است و این طرف امریکایی است که از این توافق خارج شده است. درواقع به نتیجه رسیدن مذاکرات در شرایط کنونی، به مواضع طرف مقابل و آمادگی آنها برای رفع تحریم‌ها برمی‌گردد.

■ به دنبال ضمانت هستیم

در دوره‌های سابق شاهد بودیم ایران یکی از عمل‌کنندگان به مفاد برجام بود اما طرف مقابل هیچ میلی به انجام تعهداتش نداشت که این ضعف به شمار می‌رود. تیم جدید مذاکرات هسته‌ای به دنبال راستی‌آزمایی و گرفتن ضمانت اجرایی قوی از طرف مقابل برای احیای برجام هستند و به یقین با ایجاد شرایط اقتصادی و لغو تحریم‌ها، می‌توان به آینده مذاکرات هسته‌ای امیدوار بود.

تلاش تیم جدید مذاکرات هسته‌ای برای دفاع از حقوق ملت و رفع تحریم‌ها، یک قدم مثبت در عرصه دیپلماتیک محسوب می‌شود و نشان‌دهنده این است که دولت سیزدهم از هیچ تلاشی برای بهبود شرایط اقتصادی دریغ نخواهد کرد.

باید برای رفع مشکلات در موضوع برجام، نشست‌های مشترک برگزار شود و مذاکرات ۸ آذر می‌تواند فرصتی برای رفع این مشکلات باشد و این نشست‌ها باعث می‌شود طرف مقابل با درخواست‌های ایران آشنا شوند و مهم‌ترین درخواست ایران، اصرار بر لغو تحریم‌ها، راستی‌آزمایی و گرفتن ضمانت‌های اجرایی از طرف مقابل است. این ضمانت اجرایی می‌تواند در آینده باعث ایجاد ثبات در روابط ایران با این کشورها باشد و باعث تقویت اقتصاد کشور شود.

■ برجام ماینس نداریم

نکته دیگری که در روند این مذاکرات می‌توان به آن اشاره کرد این است که توافق برجام ماینس اصلا وجود ندارد. فقط اخبارش در رسانه‌ها مطرح می‌شود و هرگز مطرح نشده است. ایران هم موضعی درباره آن ندارد. هرموقع مطرح شود درباره آن موضوع تصمیم‌گیری خواهیم کرد.

■ به ریشه‌های داخلی نیز بپردازیم

از دید ما در حال حاضر همه شرایط اقتصادی و مشکلات اقتصادی کشور مربوط به عوامل خاجی نیست و بخشی از آن ریشه‌های داخلی دارد که باید به آنها نیز پرداخته شود. به همین دلیل از دولت انتظار می‌رود تدبیری برای این موضوع داشته باشد؛ البته بخشی از این شرایط نیز ریشه خارجی دارد که به‌طور عمده به موضوع تحریم‌ها برمی‌گردد.

با درنظر گرفتن راهکار مناسب برای مشکلات داخلی اقتصادی و در صورتی که تحریم‌ها در این توافقات لغو شود، می‌توان انتظار داشت که شرایط اقتصادی کشور در ابعاد مختلف بهتر شود و شاهد توسعه تجاری و اقتصادی باشیم.

پنجشنبه
۲۵ آذر ۱۴۰۰- ۱۱ جمادی‌الاول ۱۴۴۳ - ۱۶ دسامبر ۲۰۲۱- شماره ۱۹۵۶-پیاپی ۳۲۷۴

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

«نظام کارآمد تامین اجتماعی» کدام است؟

استقبال از طرح‌های بازنشستگی چندلایه

امروزه نظام تامین اجتماعی نقش بسزایی در تامین امنیت مالی افراد مسن ایفا می‌کند که این مسئله با عنایت به بهبود سیستم بهداشت و درمان و در نتیجه افزایش طول عمر افراد اهمیت بیشتری یافته است. براساس آمار، نسبت به نسل‌های پیشین، نسل فعلی و آینده زمان بیشتری از عمر خود را در دوران بازنشستگی سپری می‌کند. به همین سبب تبیین و استفاده از نظام درآمدی بازنشستگی کارآمد که بتواند نیاز گروه‌های فعلی و آینده مستمری‌بگیران را به صورت قابل‌قبولی تامین کند، مسئله مهمی تلقی می‌شود.

عکس: آیدا فریدی

به گزارش صمت براساس اصل ۲۹ قانون اساسی نیز برخورداری از تامین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی و مراقبت پزشکی به صورت بیمه‌ای و... حقی همگانی در نظر گرفته شده که دولت مکلف است براساس قوانین، از محل درآمدهای عمومی و درآمد حاصل از مشارکت مردم، خدمات و این حمایت‌های مالی را برای تک‌تک افراد کشور تامین کند.

در این میان بدیهی است پاسخ منحصر به فردی را برای نظام کارآمد تامین اجتماعی نمی‌توان یافت و به‌طور قطع با توجه به ویژگی‌ها و شرایط مختلف، کشورها راهکارهای متفاوتی را برای تامین نیازهای گروه‌های مختلف افراد جامعه ارائه می‌کنند. اما بررسی و دستیابی به اصول الگوها و ویژگی‌های مشابه و موفق در جهان می‌تواند ما را در تبیین بهتر نظام یادشده یاری کند. مطالعات نشان می‌دهد به‌طور کلی نظام تامین اجتماعی در بسیاری از کشورها دارای چارچوب دقیق در تامین منابع و مخارج است و با سیاست‌گذاری دقیق تلاش شده ضمن فراهم کردن مستمری کافی به پایداری مالی هم توجه شود.

رویکرد مناسب اصلاحات در نظام بازنشستگی

از میان انواع رایج اصطلاحات سیستماتیک، طرح‌های بازنشستگی چندلایه در کشورهای مختلف جهان با استقبال زیادی مواجه شده‌اند و از سوی مراجع مختلف جهانی مانند سازمان همکاری‌های اقتصادی، سازمان جهانی کار و بانک جهانی به‌عنوان رویکرد مناسب اصلاحات در نظام بازنشستگی معرفی شده‌اند و بسیاری از کشورها به سیستم‌هایی متشکل از برنامه‌های با اهداف متنوع مرسوم به نظام‌های چندلایه روی‌آورده‌اند که به سبب دارا بودن لایه‌های مختلف می‌توانند اهداف متنوعی را در قالب یک برنامه جامع دنبال کنند.

آن‌طور که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی گزارش می‌دهد؛ ساده‌ترین نوع نظام‌های مستمری چندلایه، شامل ۳ لایه حمایتی، بیمه‌ای و تکمیلی می‌شوند. لایه اول، بازتوزیع اجباری اغلب به منظور کاهش فقر و با تاکید بر فقر مطلق، عواید و منافع عمومی برای افراد با ویژگی خاص یا تمام افراد جامعه در نظر می‌گیرند. بیشتر کشورهای جهان، به نوعی دارای لایه اول مستمری که شامل پرداخت مستمری‌هایی از جانب دولت بدون مشارکت افراد است، هستند. عمدتا این عایدی‌ها در زمان افزایش بیکاری یا زمانی که عواید مستمری عمومی کاهش یابد، نقش مهم‌تری ایفا می‌کنند. در جوامعی که جمعیت سالمند رو به افزایش است، نقش این لایه حمایتی می‌تواند بیشتر آشکار شود.

لایه دوم مرتبط با مشارکت نیروی کار در طرح مستمری خصوصی یا دولتی اجباری یا شبه‌اجباری است و متمرکز بر جایگزینی درآمد در دوران بازنشستگی است. در این لایه صندوق‌های بیمه بازنشستگی وجود دارد که با دریافت حق بیمه از افراد، مزایایی را در دوران بازنشستگی به آنها پرداخت می‌کند.

در لایه دوم برنامه‌های گسترده‌ای چون مزایای معین، مشارکت معین، مشارکت معین فرضی و همچنین انتخاب بین رویکردهای عمومی و خصوصی ارائه می‌شود. هدف در این لایه ایجاد ساز کاری مطمئن است برای آنکه افراد بازنشسته از نرخ جایگزینی مناسب برخوردار باشند.

لایه سوم را می‌توان پس‌انداز داوطلبانه برای دوران بازنشستگی و یک لایه بیمه‌ای اختیاری و همچنین تکمیل‌کننده دو لایه اول دانست. هدف ایجاد این لایه نیز ایجاد بسترهایی برای پس‌انداز بیشتر افراد برای دوران بازنشستگی است.

در ماده ۲۷ برنامه پنجم توسعه عنوان شده که دولت مجاز است برای برقراری و استقرار نظام جامع تامین اجتماعی چندلایه با لحاظ کردن حداقل ۳ لایه به مساعدت‌های اجتماعی، بیمه اجتماعی پایه و بیمه‌های مکمل بازنشستگی و درمان، با رعایت یکپارچگی، انسجام ساختاری، همسویی و هماهنگی میان این لایه‌ها در کشور اقدام کند. براساس بررسی‌ها، هر ۳ کشور استرالیا، هلند و کانادا دارای ۳ لایه یادشده هستند و به موجب حمایت حاکم در لایه اول این سیستم، مبالغ مشخصی به صورت هفتگی، دو هفته یکبار یا ماهانه به سالمندان و گروه‌های خاص دارای سطوح پایین درآمد پرداخت می‌شود.

نظام خدمات اجتماعی استرالیا

در این کشور ۳ لایه حمایتی مستمری سن، ضمانت مزایای اضافه و پس‌انداز بازنشستگی اختیاری وجود دارد. در لایه اول، دولت صندوقی را برای نخستین‌بار در سال ۱۹۰۹ ایجاد کرد. این صندوق یک روش غیرمشارکتی است به این معنا که از سوی شهروندان استرالیا مشارکتی برای پرداخت حق بیمه صورت نمی‌گیرد و یکی از پایه‌ای‌ترین بخش‌های سیستم رفاه استرالیا است و هدف از آن حمایت از سالمندانی است که درآمد و پس‌انداز اندکی دارند. افرادی برای عضویت این صندوق از طریق آزمون‌های تامین اجتماعی انتخاب می‌شوند. معیار استفاده از مزایای این صندوق برای مردان و زنان ۶۵ سال سن است که این معیار در سال ۲۰۲۳ به ۶۷ سال خواهد رسید.

میزان دریافتی مستمری در لایه اول به ۳ بخش تقسیم می‌شود: بخش اول با عنوان نرخ پایه است و اصلی‌ترین میزان دریافتی بازنشستگان است. در ادامه دو نرخ مکمل و پرداختی مکمل انرژی نیز به این پرداختی‌ها اضافه خواهد شد به این ترتیب که بخشی از هزینه پرداخت قبوض برای سالمندان پرداخت می‌شود و مقداری به‌عنوان مکمل درآمد به بخشی از سالمندان به مستمری آنها اضافه می‌شود.

تعداد واجدان شرایط دریافت مستمری در این صندوق در زمان‌های مختلف متفاوت بوده است. نزدیک به ۹۰ درصد افراد سالمند در سال ۱۹۷۸ به‌طور کامل مستمری سن را دریافت می‌کردند. این عده در سال ۱۹۸۲ به دلیل بازتعریف آزمون وسع برای افراد بالای ۷۰ سال به ۶۴ درصد کاهش پیدا کرد.

دولت در سال ۱۹۹۸ به علت کمبود بودجه طرح بازنشستگی سن، آزمون وسع را انجام داد و تعداد افراد واجد شرایط را کاهش داد. گفتنی است، همه ۵۰ میلیارد دلار مبالغ پرداخت شده در این لایه از طریق مالیات تامین می‌شود. این رقم معادل ۸ درصد کل بودجه دولت را تشکیل داده و بین ۱.۵ تا ۲ درصد تولید ناخالص داخلی استرالیا است.

صندوق‌های بازنشستگی استرالیا که متولی لایه دوم هستند شکلی از پس‌انداز خصوصی اجباری برای بازنشستگان است که در سال ۱۹۹۲ معرفی شد. مجموع سهم مشارکت افراد در این صندوق ۹.۵ درصد از حقوق و دستمزد است که تمام آن را کارفرما می‌پردازد.

این صندوق‌ها برای همه کارگران در سنین ۱۸ تا ۷۰ سال که دریافتی بیش از ۴۵۰ دلار دارند، اجباری است. تعداد صندوق‌ها در استرالیا ۲۰۹ عدد است که البته این به غیر از صندوق‌های خویش‌فرما است.

لایه سوم به‌عنوان یک لایه مکمل برای دو لایه دیگر است و همچنین این لایه به‌عنوان یک کمک مالیاتی برای افراد ایجاد شده تا بتوانند با ذخیره پول خود در دوران بازنشستگی از آن بهره‌مند شوند. این نگهداری پول نیز می‌تواند در دو قالب کلی مشارکت‌های مزایای اضافه اختیاری یا دیگر پس‌اندازهای بلندمدت شامل سهام، اوراق مالی، سرمایه‌گذاری‌های مدیریت شده و دارایی کسب‌وکار باشد.

تامین اجتماعی در سرزمین «گل‌ها»

هدف سیستم تامین اجتماعی هلند تامین درآمد برای شهروندانی است که به دلیل بیماری، از کارافتادگی، بیکاری یا پیری در روند کار مشارکت ندارند یا دیگر مشارکت نمی‌کنند. همچنین در شرایط خاص، در صورتی که درآمد شهروندان از محل کار یا مزایای بیمه اجتماعی، نسبت به هزینه‌های عمومی زندگی کافی نباشد یا در صورت هزینه‌های استثنایی شهروندان می‌توانند درآمد اضافه و تکمیلی را مطالبه کنند.

سیستم تامین اجتماعی در هلند از خدمات اجتماعی شامل بخش‌هایی مانند قانون عایدی تکمیلی، قانون کار و مراقبت، قانون عمومی حق اولاد و بیمه‌های اجتماعی تشکیل شده است. بیمه‌های اجتماعی را می‌توان به بیمه‌های ملی و بیمه‌های کارکنان تقسیم کرد. در کنار بیمه‌های اجتماعی که با مشارکت تامین مالی شده و فعالیت می‌کنند، خدمات اجتماعی در سیستم تامین اجتماعی هلند را دولت از طریق مالیات تامین می‌کند.

در سال ۲۰۱۹ مجموع نرخ بیمه ملی و مالیات در نظر گرفته شده برای افراد بسته به پلکان‌های مالیات از ۳۶ درصد تا حداکثر ۵۱.۷۵ درصد درآمد افراد بوده است.

لایه اول بیمه‌های ملی شامل ۳ بخش قانون عمومی مستمری سالمندان، قانون عمومی بازماندگان و قانون هزینه‌های استثنایی پزشکی است. بخش شامل قانون عایدی تکمیلی و قانون عمومی حق اولاد است. قانون عایدی تکمیلی با هدف تامین عایدی‌های اضافی برای تضمین حداقل درآمد افراد وضع شده است. عایدی تکمیلی درباره بارداری، زایمان و فرزندخواندگی نیز قابل دریافت است. افراد همچنین می‌توانند عایدی تکمیلی را در سال دوم بیماری در صورتی که کارفرما کمتر از ۷۰ درصد از دستمزد را پرداخت کند درخواست بدهند.

جمع‌بندی

مطالعات نشان می‌دهد هسته اصلی تامین مالی پرداختی‌های لایه اول، مالیات و به‌ویژه مالیات بر درآمد است که شهروندان پرداخت می‌کنند. ابعاد هزینه‌های مربوط به این لایه به اندازه‌ای بالاست که برای نمونه، در استرالیا افزون‌بر ۵۰ میلیارد دلار را به این موضوع اختصاص داده است. نکته مهم در لایه اول این است که حتی در طرح‌هایی که به صورت عمومی پرداخت می‌شود، تمام افراد متقاضی پرداختی‌های حمایتی لایه اول مکلف هستند اظهارنامه مالیاتی خود را ظرف زمانی مشخص به سازمان مالیاتی تسلیم کنند که این مسئله سبب شفافیت کامل اطلاعات افراد نیازمند می‌شود. لایه دوم نظام تامین اجتماعی در بیشتر کشورها دارای مکانیسمی مشابه صندوق‌های بیمه‌ای ایران است به این صورت که کارفرما یا کارکنان سهمی در مشارکت این صندوق‌ها دارند. این صندوق‌ها معمولا به گونه‌ای طراحی می‌شوند که بدون نیاز به کمک از سایر درآمدها با استفاده از منابع وصولی خود اداره شوند. علاوه‌بر پارامترهای در نظر گرفته شده در این صندوق‌ها که به پایداری مالی آنها مرتبط است، شیوه وصول حق بیمه و سازمان متولی این موضوع در صندوق‌های دولتی و همچنین هیات متولی تصمیم‌گیری درباره سرمایه‌گذاری منابع صندوق از اهمیت فراوانی برخوردار است.

لایه سوم نظام تامین اجتماعی نیز یک لایه بیمه تکمیلی است که افراد می‌توانند از ثروت و دارایی خود برای بازنشستگی استفاده کرده و عملا از مالیات‌های بالا به واسطه عدم استفاده از ثروت خود در دوران غیربازنشستگی اجتناب کنند. از این رو، دولت به شهروندان با ارائه راهکارهای مختلف اجازه می‌دهد در صورت پس‌انداز مبالغ خود برای دوران بازنشستگی است و با دریافت حق بیمه‌های بیشتر در زمان اشتغال، نسبت مزایای بازنشستگی به حق دوران اشتغال را به‌ویژه برای دهک‌های بالا افزایش می‌دهد.

گزارش خبری

قطار همسان‌سازی حقوق بازنشستگان به کجا رسید؟

بازنشستگان خواستار تصویب لایحه دائمی‌شدن همسان‌سازی حقوق هستند و این لایحه در مجلس در حال بررسی است.

به گزارش ایمنا، حقوق بازنشستگان کشور چند سالی است به دلیل نوسانات اقتصادی و تورم و به دنبال آن، گرانی‌های پی‌درپی مایحتاج ضروری زندگی، کفاف هزینه‌های بازنشستگان را نمی‌دهد و این مسئله آنها را با مشکلات زیادی روبه‌رو کرده است. این موضوع با گرانی‌های روزافزون، شنیده نشدن گلایه‌ها و خواسته‌های بازنشستگان و مشکلات دیگر سبب شده جمعیت بازنشستگان کشور به‌شدت تحت تاثیر مشکلات مالی قرار بگیرند و نسبت به حقوق بازنشستگی دریافتی خود اعتراض کنند. برای حل مشکلات مالی و نارضایتی بازنشستگان از مبلغ حقوق بازنشستگی دریافتی زمزمه‌هایی از همسان‌سازی حقوق آنها به میان آمد تا شکاف ایجادشده بین حقوق و هزینه‌های بازنشستگان جبران شود و پس از حرف و حدیث‌های بسیار سال گذشته بود که ماده ۳۰ قانون برنامه ششم توسعه که از برقراری عدالت و نظام پرداخت، رفع تبعیض و متناسب‌سازی دریافت‌ها و برخورداری از امکانات شاغلان، بازنشستگان و مستمری‌بگیران کشوری و لشکری سال‌های مختلف صحبت می‌کرد در مسیر اجرایی شدن قرار گرفت.

دو مرحله از متناسب‌سازی با عزم دولت دوازدهم صورت گرفت و بازنشستگان کشور بعد از دو مرحله متناسب‌سازی و افزایش قابل‌توجه حقوق بازنشستگی تاثیر مثبت آن را در زندگی احساس کردند و این کار مقداری از فشارهایی که از هر طرف زندگی آنها را احاطه کرده بود کاست. قرار شد که همسان‌سازی حقوق بازنشستگان به مسیر دائمی شدن سوق داده شود که دلایلی مانند ایجاد تورم و مشکل تامین بودجه این کار فعلا مانع از اجرایی شدن آن شده است.

عقب‌افتادگی مزدی بازنشستگان

علی دهقان‌کیا، رئیس کانون بازنشستگان و کارگران تامین اجتماعی درباره علت مطرح شدن همسان‌سازی حقوق بازنشستگان گفت: علت مطرح شدن بحث متناسب‌سازی حقوق به دلیل عقب‌افتادگی به وجود آمده در دوره‌های قبل است. شورای عالی کار که براساس ماده ۴۱ قانون کار باید با توجه به نرخ تورمی که بانک مرکزی اعلام می‌کند و براساس سبد هزینه خانوار حقوق و دستمزد را بررسی و اعلام کند، اما حقوق و دستمزد اعلامی آنها در چند سال گذشته کمتر از هزینه‌های خانوار بوده است.

رئیس کانون بازنشستگان و کارگران تامین اجتماعی با اشاره به اجرای نادرست ماده ۴۱ قانون کار بیان کرد: درحال‌حاضر در شرایطی هستیم که حداقل حقوق برای بازنشستگان ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان است اما حداقل سبد هزینه خانوار از ۱۰.۵ تا ۱۱ میلیون تومان برآورد شده است؛ این فاصله ایجادشده به دلیل این است که در شورای عالی کار تعیین حقوق به شکل دستوری اجرا می‌شود بانک مرکزی تورم واقعی را اعلام نمی‌کند و همین امر باعث شکاف بین سبد معیشت و دستمزد شده است.

دهقان‌کیا اظهار کرد: با وجود اجرای مرحله نخست متناسب‌سازی همچنان فاصله بین آنها خیلی زیاد بود به همین دلیل در مهر ۱۳۹۹ دوباره متناسب‌سازی انجام دادند و در دو مرحله توانستند تا ۹۰ درصد آن افزایش که در بخش شاغلان کشوری و لشکری انجام شده بود در بازنشستگان هم انجام دهند و بعد برای جبران فاصله‌ای که بین بازنشستگان کشوری و لشکری با تامین اجتماعی صورت گرفته بود دو مرحله همسان‌سازی حقوق برای تامین اجتماعی هم انجام شد.

دهقان‌کیا با اشاره به دائمی شدن متناسب‌سازی حقوق تصریح کرد: اول باید دید خواسته آنهایی که بحث دائمی شدن متناسب‌سازی را مطرح می‌کنند چیست.

زمزمه کنار گذاشتن طرح همسان‌سازی دائمی

رئیس کانون بازنشستگان و کارگران تامین اجتماعی گفت: نمایندگان برای کنترل تورم باید مشکلات اصلی را بررسی کنند و جلوی آن را بگیرند نه اینکه با افزایش حقوق بازنشسته و دستمزد کارگر مخالفت کنند؛ البته در مجلس ۱۰۰ نماینده هم هستند که با متناسب‌سازی دائمی موافق هستند.

دهقان‌کیا ادامه داد: در جامعه امروز اگر تورم ۱۰ درصد است مسئولان این مقدار را در حقوق کارگران و بازنشستگان افزایش دهند انتظار ما این است که نمایندگان مجلس جلوی تورم را بگیرند و آن را صفر کنند و در مرحله بعد شکاف قبلی ایجادشده در مزد و هزینه را جبران کنند اما وقتی تورم را رها می‌کنند و می‌گویند افزایش حقوق باعث ایجاد تورم می‌شود باید بدانند حقوقی که به ما می‌دهند باعث ایجاد اشتغال و رونق تولید خواهد شد اما اگر قیمت‌ها را رها کنند و حقوق ما را پایین نگه دارند همین بدبختی‌هایی که امروز شاهد آن هستیم ادامه خواهد داشت.

وی افزود: من فکر می‌کنم زمزمه کنار گذاشتن دائمی کردن همسان‌سازی جدی نباشد مخالفان این طرح یک اقلیتی در مجلس هستند و ما از مجلس انقلابی انتظار نداریم با موضوعی که باعث بهبود معیشت مردم می‌شود مخالفت کنند.

خبر

مشکل همسان‌سازی حقوق بازنشستگان حل می‌شود

رئیس سازمان تامین اجتماعی گفت: متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان انجام شده و درحال‌حاضر طبق روال پرداختی ماه‌های گذشته سازمان تامین اجتماعی موفق به پرداخت حقوق بازنشستگان خود شده است.

میرهاشم موسوی در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان درباره بازپس‌گیری ۸۹ هزار میلیارد سهام و امکان ایجاد یا عدم ایجاد مشکل در متناسب‌سازی حقوق‌ها افزود: این موضوع، مشکل قانونی بین سازمان تامین اجتماعی و مجلس و دولت است که آن هم حل خواهد شد و مشکل خاصی در زمینه بازپس‌گیری ۸۹ هزار میلیارد سهام تامین اجتماعی ندارد.

موسوی بیان کرد: سازمان تامین اجتماعی حتما با کسری منابع و بودجه روبه‌رو خواهد شد و براساس شرایط اقتصادی کشور باری روی صندوق بیمه‌ای تامین اجتماعی تحمیل شده است؛ البته سازمان تامین اجتماعی تمام تلاش خود را به کار گرفته تا سر موعد مقرر تمام پرداختی‌ها انجام شود.

رئیس سازمان تامین اجتماعی یادآور شد: طی دو ماه مدیریت من در سازمان تامین اجتماعی در زمان مقرر پرداختی‌ها انجام شده و با مشکل قابل‌توجهی روبه‌رو نشده‌ایم اما همچنان کسری منابع و بودجه وجود دارد، همچنین راهکارهایی برای پیش‌بینی و جبران منابع در نظر داریم که کار را جلو خواهیم برد و تا پایان سال مشکلی نخواهیم داشت.